

Палітычныя — толькі частка айсбэргу | Канец беларускай тэнісной казкі | Ўцёкі з паэзіі ў вайну

Пасля выбуху 4 ліпеня людзей затрымлівалі па біяграфіі, а не па доказах.

Дзякую Вам, Максім і Ўладзімер!

Вялікая страсць зрабіла Караджыча забойцам.

Старонка 3

Старонка 12

Старонка 7

У НУМАРЫ

Сяргей Салаш зь сям'ёй трапіў у аўтакатастрофу
У машыну палітыка ўрэзаўся МАЗ. **Старонка 7.**

Беларусь выйшла ў сусветныя лідэрства
па самагубствах

Гэта можна патлумачыць дэградацыяй сацыяльнага капіталу і дзігуманізацыяй. Ёсьць і сувязь зь пералігайнасцю насельніцтва. **Старонка 8.**

Параходысты артадоксіі

Вынікі тэлепраекту пад назвай «Імя Расей» выклікалі зьдзіўленне нават у саміх арганізатарам. На п'едэстале апынулася побач цар Мікалаі II, цара забойца Ленін і паміж імі — Сталін. Піш Віталь Тарас. **Старонка 5.**

Нашаніцы ў Маладэчне і Гомелі

24 ліпеня ў Маладэчне (вул. Чыстая, 26) адбудзені сустрака з раздактарам ARCHE Вадзем Булгаковым, п'еменінкамі Уладзімерам Арловым і Наталяй Бабінай, а таксама Аляксандра Макавік, кафедартай выдання на беларускую кнігі Астрыд Ліндгрен «Піп Доўгяланчоха». **Пачатак у 18.00.** Даведак па т.: (44) 792-36-88; (029) 271-77-22.

29 ліпеня а 18-й у Гомелі (вул. Палеская, 52 (управа АГП)) — Валер Булгакав з прэзентациі стэцвяліпуку часопісу, прысьвячанага Беларусі пад німецкай акупацыяй, перакладчык Віталі Воранав з прэзентациі кнігі Алана Мілна «Вінк-Пык» па беларуску, Аляксандра Макавік з прэзентациі кнігі «Піп Доўгяланчоха». Т. дыя даведак: (029) 341-66-94.

Съягі «Басовішча»

Фэстываль у Гарадку захоўвае права першародства.

© Agencja Gazeta

Калісці апрош гэтага фэсту беларусы нічога ня мелі. Цяжка ўяўіць, колькі тысячаў моладзі перавярнулася на гэтай пляцоўцы ў Борыку. Колькі сотняў музыкаў хвалявалася тут перад першым выхадам на сваю вялікую сцену. Сёлета аматараў року клічуць і ў Нарвельшкі, і ў Львоў, і ў Познань, дзе таксама грыміць фэсты з узделам нашых гуртоў. Заканамерна, імпэт што да «Басовішча» трохі гасне. Зь візамі цяжкі. Але права фэстывальнага першынства — застаецца. Тут і свой твар, і традыцыя. І зіграць на «Басах» па-ранейшаму ганарова, нават перад дванаццацю ранішнімі слухачамі. І калі сёлета нехта зъ съягі беларускай музыкі не даехаў да Гарадка, дык абавязковка варта наведацца на «Басы» налеста, каб пачуць іх. Рэпартаж з «Басовішча»—2008 — **старонка 8.**

Пад няспынныя кампліменты

Прайшла сустрэча кіраўнікоў Беларусі і Вэнсуэлы. Беспасадны Шэйман сустракаў госьця ў аэрапорце.

23 ліпеня адбыўся кароткачасовы візит прэзыдэнта Вэнсуэлы Уго Чавеса ў Менск. Паўднёвамерыканскі лідер ляцেў з Москвы, дзе напрэдадні меў сустрэчы з Дзьмітрыем Мядзведзевым і Уладзімірам Пуціным.

Ужо ў аэрапорце «Менск-2» Чавес паспрабаваў абвергнуць чуткі, што Расей ён заключыў контракт у вайсковай сферы на 30 млрд даляраў: «Я не зібираюся займацца ўсякімі вычарэнствамі, як распаўсюджваюць розныя агенцтвы».

У Нацыянальным аэрапорце Чавеса супракалі віц-прем'ер Уладзімер Сімашка і намеснік кіраўніка МЗС Віктар Гайсанак. Зауважаны быў і Віктар Шэйман, які нікай дзяржаўнай пасады ціпер не займае. Ягона прысутнасць была растлумачаная тым, што Шэйман зьяўляецца суптарышнём беларуска-венсуэльскай міжурадзай камісіі. У аэрапорт таксама прывезлі 40 венсуэльскіх студэнтаў, што навучаюцца ў Беларусі.

Нагадаем, што ў траўні Інтэрпол пацвердзіў сапраўднасць ноўтубка з электронным лістом лідэра калюмбійскіх партызанаў, у якім той гаворыць, што венсуэльскі прэзыдэнт Уго Чавес спрабуе ўзбройці калюмбійскіх паўстанцаў з дапамогай Бела-

ру.

Гішпанская El País съцвярджаала, што найлепшым сябрам калюмбійскіх партызанаў мог аказаць ўжо былы дзяржаўны сакратар Рады бысьпекі Віктар Шэйман. Менавіта ён быў адным з тых, хто прафігураваў падпісаныя летасці контракты на паставку зброі ў Вэнсуэлу на 720 млн ёура.

Калі верыць паведамленнем дзяржаўных агенцтваў, размова між Лукашэнкам і Чавесам праходзіла ў абстаноўцы пастаянных кампліменту.

«Гавары, што трэба рабіць, і мы будзем рабіць», — сказаў свайму святу Лукашэнка. Таксама ён узнагародзіў Чавеса орденам Дружбы нароўд. Цырымонія прайшла ў менскім скверы імя Сымона Балівара.

Працяг на старонцы 4.

Бравы салдат Швейк і выбух 4 ліпеня

Бравага салдата Швейка правакуюць на палітычнае выказыванне, забіраюць у паліцию за забойства эрцгерцага Фердынанда. А там ужо поўная камэра гэткіх самых. **Старонка 3.**

«Белы легіён» проста «прастаялі»

У суботу генпракурор Рыгор Васілевіч зрабіў заявы ў справе аб выбуху. Не, нікога не знайшлі. Наадварот, выглядае на тое, што органы церпяць фіяска. Піша Аляксандар Класкоўскі.

Калі расшифраваньць ўважімымы, то ў выказанных можна вылучыць два матывы. Па-першае, гэта рапарт: на сімі, стараемся! Па-другое — замакнувшись на выбачынне.

«Правадзіца сур’ёзная аналітычная праца ў межах расыследаванняў криміналнае справы аб выбуху, якая ідзе па ўсей рэспубліцы, — цытуе Васілевіча «Інтэрфакс». — У такой сітуацыі наўсячай вайсковая прасеялі ды аптыгай максімальную колькасць людзей».

Такім чынам, хлопаў з колішняга «Белага легіёна», ладную колькасць іншых апазыцыйных актыўістуў, мноства быльных сапёраў, хімікаў і зусім ужо выпадковых грамадзянай, што трапілі пад миглу, — проста «прастаялі»?

«Людзі, што затрыманы ў межах расыследаванняў криміналнае справы, аптываюцца. Гаворка не ідзе пра тое, што яны вінаватыя, проста ідзе напружаная праца па раскрыцці гэтай криміналнай справы», — глумачыць Рыгор Васілевіч. Ён лічыць, што грамадзіне мусіць з разуменнем пастаўіцца да масавага ахону «аптытанымі»: «Гэта ўсё выдаткі, калі даводзіца раскрываць складанае злачынства і трэба ходыць не штота зачатыцца».

Такое ўражанне, што бойці выразных выбачынняў абураны Сяргак Вісьцікі ды іншыя не дачакаюцца.

Што ж да ступені прафесіяналізму доблесных структур, прадстаўнікам якіх розгулярна раздаюцца чынны ды ўзнагароды, тэйснова настолькі відавочныя, што аўтар гэтых радкоў на хоча ламацца ў адміністраціі дзверы. Выбух разабрӯі міфы на толькі пра выступ стабільнасці, але і пра ўсемутнага «органа». Яны сапраўды налаўчыліся даведацца, што пра што пішыцца ў спальни, але праспалі гром з чыстага неба.

Калі ж браць пірэй, то ўся дзяржаўная машина, наладжаная найперш на здунінне палітычнай альтэрнатывы, пінер паказае сябе няздольнай дэлжавінна розгаваць на глябільнай выкладкі — ад тэрарызму да энэргетычнай крызы. Плашыцеріі скрыгочуць, а эфекту нуль.

З'яўнем увагу яшчэ на адзін акціў: «сур’ёзная аналітычная праца ў межах расыследавання», як зазначана, «ідзе па ўсей рэспубліцы». А рапорт зламысынікі (шт. дурні яны чакаць як сівінныя ахух?) даўно ўжо не ў рэспубліцы, а, напрыклад, у іншых?

Р.С. Паводле БелАПАНу, генпракурор адмовіўся паведаміць, колькі чалавек увогуле затрымана ў межах справы аб выбуху.

Чарговы скандал з продажам зброі

Суданская газета Sudan Tribune паведаміла пра пастаўку партыі расейскіх зыншчальнікаў «Міг-29» з Беларусі. Угода пярэчыць рэзалюцыі 1591 ААН, што забараняе пастаўку любых відаў узбраеньня ўраду Судану ці мяцежнікам Дарфуру.

Крыніца газеты ў суданскім войску паведаміла, што 12 зыншчальнікаў «Міг-29» былі сакрэты перарадыўнія з Беларусі ў Судан. Па-куль невядома, хто менавіта выступіў у якасці прадаўца — урад Беларусі ці нефікай іншай ўсходнеўрапейскай краіны. Паміж Беларусью і

ўрадам Судану падпісаны пратакол аб вайсковай супрацьве, паводле якога беларускія інструктары научачаюць суданскіх вайскоўцаў, «дзелянціца з імі вайсковым досьведам», а наукоўцы абездыююх краіну сумесна распрапоўяюць «праекты ў вобласці ваенай науки».

У Міністэрстве абароны Беларусі адмовіліся каментаваць паведамленіе, называючы яе «глупствам».

Тым часам, Беларусь досыць часта вінаваціць у гандлі зброяй з краінамі, супраць якіх дзеяліческім зборамі Адным з апошніх скандалаў стала паведамленыне пра канкты афіцыйнага Менску з каломбійскім баскікам FARC. Пазней інформацыю пацвердзіў Інтэрнол. У захопленых на партызанская базе кампутарах захавалася перапіска тэрарыста з

прадстаўнікамі вэнсуэльскага прэзідэнта Чавеса і, у прыватнасці, інфармантамі пра магчымыя пастаўкі ім збораў з Беларусі.

Паводле справадзяцца МЗС на сёняні ўзбраенымі з 50 дзяржавамі гандлююць 82 беларускія фірмы і арганізацыі. Летася звязалася 8 новых экспартераў, было аформенна 250 ліцензій на ўзвод і вызыў узбраенія. Права на экспарт узбраенія і вайсковай тэхнікі, якія належаць дзяржаве, у тым ліку вайсковым часткам, перададзенае кампаніям «Белсігіз-нептэнхік», «Белтэлекамсервіс» і «Белтэлекспарт». Тры гады таму Беларусь уваходзіла ў двадцятку найбуйных актыўных прадаўцов збораў ў сусвете. Афіцыйна быў пашырджаючы працдзел беларускай зборы ў Іран, Судан, Кот-Д’Івуар, Порту, Уганду.

Сямён Печанко

Украіне паабяцалі уступлење у НАТА

Членства краіны ў ЭС будзе пакуль асцыяваным.

Гэтыя важныя заявы зрабіла ў часе візіту ў Кіеў канцлер Німеччыны Ангела Мэркель. 21 ліпеня яна праявіла перамовы з прэзідэнтам Вікторам Юшчанкам і прэм’ер-міністрам Юліям Цімашэнкам. Зашлюванае сустрака з лідэрам Партыі рэгіёнаў Вікторам Януковічам была скасаваная. На прэ-канферэнцыі Мэркель заявіла, што на саміце Альянсу ў Бухарэсце было прынятае палітычнае рашэнне пра далучэнне Украіны да НАТА. Што да супрацоўніцтва з ЭС, то яго можна клясыфікаўці як асцыяване членства. А Мэркель падкрэсліла: таксама пагадненне не азначае аўтаматычнага далучэння. Восеніню будзе сустрака ў СС-Украіна пад старшынствам Францыі.

СП

Пётр Ращенкі

У Баранавічах пайшоў з хыцціцы спадар Пётр Ращенкі. Сапраўдны беларускі патрыёт, вэтэрэн нацыянальнага руху, былы науচунец Наваградзкай настаўніцкай сэмінарыі і сябра СБМ. У 1949 годзе трапіў на сталінскі лагер на Інцы. Тамака пазнаёміўся і пасябраваў з Ларысай Геніюш. «НН» друкавала ар-

тыкул «Праз шахту да Ларысы Геніюш».

Пасыльня вyzваленія спадар Пётр стаўся сапраўдным сябрам сям’і Геніюш, на раз прыяжджаў да іх у Зэльзву, каб дапамагы па гаспадарцы ці працоўным словам.

Спадар Ращенкі да апошніх дзён цікавіўся нацыянальнымі справамі, сустракаўся з мадалістамі беларускімі патрыётамі, каб апавесці пра сваё цяжкае жыццё і беларускія дзеячы, з якімі яму пашчасьціла сустэрэцца.

Руслан Равіка

Мікола Сен’ка
19 ліпеня памёр адзін з найстарэйшых падпісчыкаў «НН». Яму ўшоў 94-ы год. Лес Міколы Сен’кі падобны да лёсаў сочень беларускіх хлапцуў, чыя маладосьць прыпала на

часы Другой сусветнай. Разам з іншымі маладёжамі, ён стаў сябрам Саюзу Беларускіх Моладзі, пайшоў у афіцэрскую школу Беларускіх Краёўскіх Абарон, разам з іншымі кадэтамі стаў у ахове будынку, дзе адбываўся Другі Усебеларускі Кангэрэц.

У часе эвакуації М. Сен’ка апынуўся ў Усходній Пруссі, дзе зъ

іншымі БКАўцамі быў уключаны ў склад 30-й дывізіі СС, якая ў хуткі часы была перакінутая немцамі ў Францыю. Тут беларусы дывізіі началі масава дээртаўцаць, бо не лічылі французаў за сваіх ворагаў. Сярод уцекачоў, што перайшлі да бок саюзнікаў, быў і Мікола Сен’ка.

Яго накіравалі ў Армію Андэрса, ён служыў у шапараках 5-й краёвой дывізіі, ваяваў і быў паранены ў Балені, а пазней пераўсяціўся ў Вілкіяркітнію.

Мікола Сен’ка быў сябрам Згуртавання Беларусі ў Вілкіяркітні, адным з ахвярадаўцаў на Беларускі Дом у Ліндане. У гэтым доме ён і практыкаваў апошнія гады сваё жыццё ў няспыннай цікавасці да падзеяў і ўсяго таго, што было звязана з рэзідэнцыяй.

Наталья Гардзенка

IN MEMORIAM

СЪЦІСЛА

Вышла книга ліставання Быкова і Барадуліна

У львоўскім выдавецтве «Воля» вышла книга «Джыць да залёной травы». У ёй лісты, вершы, малюнкі двух пісьменнікі, якія яны адрасоўвалі адзін аднаму 43 гады сяброўства. Укладкі журналіст Сяргей Шапран.

Ператрус у выдаўца газеты «Вітебскій Кур’ер»

Міліцыя абышкуала кватэру дырэктаркі выдавецтва «Вітебскій Кур’ер» Жанны Папоўай, што выпускае адзінную ў горадзе зарэгістраваную недзяржаўную газету «Вітебскій Кур’ер М». Ператрус ладзіўся ў суязі з выбухам 4 ліпеня ў Менску.

Праўладны сацыялізм набыў дом прэзыдэнта Ізраілю

Дом першага ізраільскага прэзыдэнта Хайма Вайцмана ў вёсцы Моталь набыў кіраўнік аналітычнага цэнтра «Экаом» Сяргей Мусіенка. Цана дому была \$15 тысяч. «Экаом» 19 сакавіка 2006 г. сцвярджаў, што 84,2% аптытаных аддадзілі галасы за А. Лукашэнку.

Наперадзе «Андэрлехт»

Пасля лёсанавання першага раўнду Лігі чэмпіёнаў у беларускіх аматараў футболу ўзьყылі думка: «Пашанавала». Ісліяндзкі «Валор» барысаўскі БАГЭ павінен быў перамагчы бізнесмену. Прысмена, што так яно і адбылося. У наступным раўндзе барысаўцы сустрэнуцца з славутым болгарскім «Андэрлехтам», які ў 1976 і 1978 г. браў Кубак УЕФА. Першы матч пройдзе 29 ліпеня ў Брюсселе.

Эўракамісія замарозіла срэдкі для Баярдры

500 мільёнаў ёура не дайшлі да Сафіі праз нівярыдання праблемы карупцыі. Эўракамісія прыняла адмысловы рапарт, у якім быў раскрытыкаваны брак рашучасці ў барацьбе з карупцыяй на самых высокіх узроўні. Таму сродкі, што мусілі скіравацца ў Баярдрыю, і былі замарожаны. Нагадаем, што Баярдрыя разам з Румыніяй была прынята ў Эўрасаюз 1 студзеня 2007 году.

Дубляванне фільмаў украінскаю моваю павялічыла прыбыткі

Паступленыі ад кінапракатува на Украіне ў першым пайгодаўдзе 2008 г. выраслы на 6,3 млн грыўняў, або на 4%. Ва Украіне кінапракат сёлета перайшоў на дзіржаўную мову. Рэасіція СМІ ўзьняла шумную кампанію пратэсту. Казалі, пераклад стане ўдарам па пракаце. Аднак статыстыка паказвае, што наведваныя кінатэатраў засталося стабільнымі.

СМ; паводле ЗП, радыё «Свабода», «Заўтра тваёй краіны», pbnf.org, «Звязда», «Газета по-украінску», gazeta.pl

Палітычныя — толькі частка айсбэргу

Паслья выбуху людзей затрымлівалі па біяграфії, а не па доказах.

Усе актыўнасць апазыцыі, якая была затрымана па справе менскага выбуху 4 ліпеня, выйшлі на волю. Яны адбылі пад варгтай 10 сутак, паслья чаго былі адпушчаныя бязь лішніх словаў. Афіцыйных авбінавачваний ўсупраць іх не вынеслы. Прабачэнні не прынеслы. Усе яны па-ранейшаму працаюць па знакоўніцце ў стане падазраваных. У прыватнасці, яны могуць выехаць за Беларусь. Але выйшлі на волю, і радуюцца ўжо таму.

Высьветлілася, што апазыцыянцы сядр затрыманых — толькі віршыня айсбэргу. Паводле розных афін, із залітары па падазрэнін ў датычнасці да выбуху знаходзіліся ад дзясяткі да сотні чалавек. Калі прозві-

шчи актыўісту аўдэмакратычнага руху грамадзкасці вядомыя, а праваабаронцы дамагаюцца іхнага вызываненія, за іншымі складаней.

Першымі па справе пачалі праходзіць студэнты біялягічнай і хімічнай факультэтата, якія, на думку съедзедства, маглі бе з падрыхтоўкай для выбрабу выбуху. Аказаліся ў поліціку міліцыі і тыя грамадзяніне, якія ўжо мелі дачыненіе да выбуховых речываў. Некаторыя з затрыманых кажуць, што камэры на Акressыні былі перапоўнены «тэрарыстамі».

«Я думаю, такіх, якія было чалавек стот. Сядзець і студэнты, і людзі, у якіх былі некалі нейкія праваабаруні. Гэта быў хапун, і складана сказаць, на што ён быў разылучаны. Гэта вялікая шматхадоўка, і яна будзе яшчэ цікавіцца дадой час», — сказаў актыўіст партыі БНФ Ілья Богдан па выхадзе з Акressыні.

Фактычна, пайтарылася віцебская сыгутаць, калі падчас попыку выканануць («айсбэр» было арыштавана з пайсцотні чалавек. У СМІ ж гучалі некалькі імёну — Паўла Красоўскага, братоў Мурашкай, маёра КДБ Дзямідзя.

Беларускі Хэльсынскі камітэт заклікае бязьвінна арыштаваных звыратца ў суды, спра-

буючы стагацца маральну кампенсацыю за беспадставнае і незаконнае затрыманне. Праваабаронцы абідаюць юрыдычную дакументу.

«Такім чынам людзі адэтоўцаюць на толькі свае права, але і права іншых. Гэта ўпэўненіе на съестому, каб яна не дазваляла сабе таго, што дазволілі ціпер. У праваахоўных органаў ёсьць права на затрыманне падазраваных. Але гэтым правам троба карыстацца толькі ў тых выпадках, калі насамрэч ёсьць дастаткова

доказаў. А ня проста так забіраць людзей на 10 сутак», — кажа старшыня БКК Алег Гулак.

Зрэшты, і доказы актыўісту аўдэмакратычнага руху ў Менску і рэгіёнах працаюць. У паніядзелак у магілёўскім КДБ быў выкліканы місцовым праваабаронцам Зыміцер Антончык. Больш за гадзіну яго дапытвалі пра выбух і датычнасць да УНА-УНСО.

У Бярозаўскім раёне (Бярасцейчына) былых вайсковуацца масава выклікалі ў райвіцкамат, зарэгістравалі і дапытвалі пра наядунасць аўто, зборы, месціцаходжанне ўноч на 4 ліпень, святаў у стаціях. У кожнага ўзялі адбіткі пальцаў.

Місціны працаюць абыход менскіх кватэраў. У МУС кажуць, што распрапоўваецца тры вэрсіі выбуху, але не паведамляюць, якія.

Зыміцер Панкавец

Лазоўскі: «У турме не было ніводнага допыту»

Міраслаў Лазоўскі быў адным з чатырох былых сябров «Белага легіёну», затрыманых на 10 сутак паслья выбуху ў Менску. 18 ліпеня ён разам з Сяргеем Чыславым, Ігарам Корсакам і Віктарам Ляшчынскім вышаў на волю.

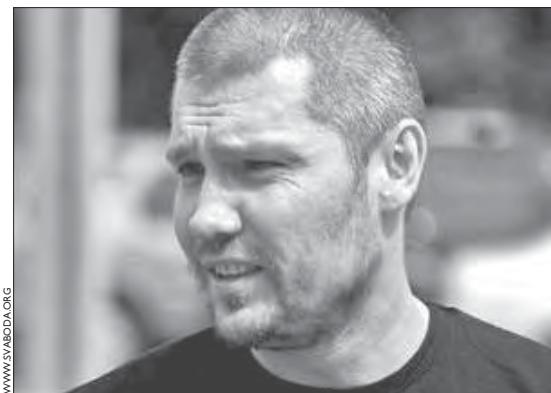
«Наша Ніва»: Як адбывалася затрыманне?

Міраслаў Лазоўскі: 8 ліпеня мне на працу патэліфонаў супрацоўнік КДБ, які паведаміў, што ў маёй кватэре адбываецца ператрус, і яны хотчылі мяне арыштаваць. Недалёка ад працы мяне і затрымалі, адvezvili ў гардзякое ўпраўленне КДБ, апышталі, а ўжо потым адvezvili ў съедзелча ўпраўленне МУС, дзе адбыўся паўнавартасці доказаў. Цікавілася дзейнасць «Белага легіёну». Я тлумачыў, што арганізація мела патрэбы апазыцыі, а не тэрарыстычныя мэты, што нічога крыміналнага ў нашай дзейнасці не было. Мне адказвалі, што, паводле яхных звестак, некалі «легіёну» мелі дастатковую падрыхтоўку, каб зদзейніць падобны выбух. Для

мяне такі паварот быў абсалютна нечаканы. Некалькі гадоў я ня ўдзельнічала ў палітычным жыцці. Пра саборства ў «Легіёну» паслье нават забыцца. Як бачым, людзі, якія мяне арыштаваць, пра гэта не забыліся. Мене арыштавалі з афіцыйнай трактоўкай: «ненасрэдна ўпынікае падазрэнне». Так я апынуўся на Акressыні.

«НН»: А пра арышты іншых сібров «Легіёну» калі начуць?

МЛ: Яшчэ ў залітары, бо сядзеў ў адной камэрзе з Сяргеем Чыславым. Толькі першую начу пра ўпэўненіе на камеры адзін. Пасля мяне перавялі да звычайных злачынцаў, а апошні тэлізен ў апынуўся з іншымі падазраванымі ў выбуху. Ім не хапала вольных месціў. Камеры на Акressыні былі запоўненыя. Апошні тэлізен

зене на было пяцёра. Апроч мяне і Чыслава, у камеры знаходзіліся студэнты біяфаку, камп'утарнік з Воршы, які мы зразумелі, ён напісаў нешта пра выбух на адным з форуму, а таксама заводскі рабочы, які некалі сядзеў за захоўванне зброі. Усіх их

ужо выpusцілі на волю.

«НН»: Колькі ўвогуле чалавек могло знаходзіцца ў вязніці ў выбуху?

МЛ: Найменш пару дзесятак.

«НН»: Доказы былі часта?

МЛ: Ніякіх доказаў у турме не

было. Мяне дапыталаі толькі ў дзень затрымання ў КДБ і міліцыі. Здаецца, што із залітары не дапытвалі нікога з затрыманых па справе выбуху. Браў толькі кроў на экспертызу. Нас трывалы ў поўным ніведанні, што адбываецца і калі нас вызываюць.

«НН»: А Вам паведамілі, на які тэрмін адбываецца затрыманне?

МЛ: Я ведаў, што стандартная працэдура затрымання — трое сутак. У выпадку асабліва пажежных злачынстваў малі працягнуць да 10 дзён. У прынцыпе, быў спакойны, бо ведаў, што ніякіх доказаў няма. Ці хваляўся, што могуць ня вызываць 18 ліпеня? Ведае, што турме і так ня соладка, а калі забіваць галаву дурнімы думкамі, цяжкай будзе. Старатся пра гэта на думаку.

«НН»: На працы на ўзынілія пытанні?

МЛ: Я працу іншынірам на адным прадпрыемстве. Прабачце, але не хачу называць, дзе мавіта. Здаецца, што прадпрыемства ў будзе. Там паставілі да іншынірту з разумінем. Тым болей, прынёс даведку, што адсутнічае на працоўным месцы з паважнай прычынай.

Гутарыў ЗП

Прыгоды бравага салдата Швейка

Бравага салдата Швейка правакаюць у шынку на палітычнае выказваньне і забіраюць у паліцію па авбінавачваний ў датычнасці да забойства эрцгерцага Фэрдынанда. А там ужо поўная камэра гэткіх самых. Урывак з раману Яраслава Гашака.

Замах у Сараеве напоўні паліцыйскую управу шматлікімі ахвярамі. Іх прыводзілі адну за адной, і стары інсігнітар у канінгах, дзе прымалі арыштаваных, дабрудзіна гаваў, сядзеў им.

— Гэты Фэрдынанд вам бокам выйдзе!

Калі Швейка замкнулі ў адной са шматлікіх камэр другога паверху, ён знайшоў там камінню з шасці чалавек. Піцёра з іх сядзеў наўкол стала, а ў кутку на ложку, пурасцічыся іх, сядзеў ўпсты — мужчына сарадніга веку.

Швейк начаў распытаць аднаго за адным, за што яны сядзяць. Ад тых пяці, што сядзеў ўкрум стала, ён атрымаў амаль аднолькавы адказ:

— За Сараеву.

— За Фэрдынанда.

— За гэтага забойства эрцгерцага.

— За Фэрдынанда.

— За то, што ў Сараеве кокнулі пана эрц-

герцага.

Шосты, які трymаўся ўбаку ад астатніх, скажаў, што ён іх не мае з ім нічога супольнага, каб яго ні ў чым такім не западзірыць, бо ён сядзеў тут усяго толькі за спрабу забойства голіцкага селяніна з мэтай крадзяжу.

Швейк падсеў да грамадзі змоўшчыку, які ўжо ў дзесяткі раз апавядалі адзін аднаму, як трапілі сюды.

Усе, апрач аднаго, былі сконфліктуемы або ў карчме, або ў пынку, або ў кавярні. Выключчынам быў надзвычайны тубусты пан на акульіх, з заплаканымі вачымі, якога арыштавалі ва ўласным доме, бо за два дні да замаху ў Сараеве ён пісаў «У Брэйнікі» па рапарту за двух срэбрых студзінтаў-технікі, і звычай таго, што заўважыўся ўнікальны памаранец, скажаў.

На папярэднім съедзедстве ў паліцыйскай управе на ўсе пытаны ён верашчыў адну і туто ж спрэцтатынную фразу:

— У мене крама пісьмовых тавараў!

На што атрымліваў гэткі ж спрэцтатынны адказ:

— Гэта для вас не апраўданье.

Невысокі пан, якога заграбіў ў карчме, быў выкладчыкам гісторыі і расказаваў карчмару гісторыю розных замахаў. Іго ўзялі якраз у

той момант, калі ён занакічваў псыхаліятчычны аналіз замахоўца словамі:

— Ісяз замаху простая, як калюмбова яйка.

— Гэтак жа, як і тое, што вас чакае Панкрак, — дапоўніў ягоны вывад паліцыйскі камісар на донесце.

Трэці змоўшчык быў старшынём дабрачыннага таварыства ў Годкавічах «Дабралюб». У дзень замаху на «Дабралюб» ладзіў у садзе гульні на канінтраце. Прышоў жандарскі вахмістар і запатрабаваў, каб уздзелнікі съяўта разыходзіліся, бо Аўстроўца ў жалобе, на што старшыня «Дабралюб» прастадунна адказаў.

— Пачакайдзе хвіліну, пакуль дайграюць «шылакі, славінек». (...)

Дзіўную штуку ўрэзала юбожчык Фэрдынанд з чашывертмілім арыштантам, чалавекам, адкрытым характерам і бездакорнай сумленнасцю. Цэлых два дні ён пызыгіў якы бы там не было гаворкі пра Фэрдынанда і толькі вечарам на кавярні за мар'ям ён, б'ючы жалудавага карали калырнай бубновай сямёркай, скажаў:

— Сем куль, як у Сараеве!

У пяцатага, які, паводле ягоначы, жа прызначаны, сядзеў «за тое, што ў Сараеве кокнулі пана эрцгерцага», ягошчы съёна власцы ад жаху стаялі дуба і была ўскалмачаная барада, так што яго галава нагадвала стаеннага пінчара. Ён быў арыштаваны ў кавярні, дзе не прамовіў ніводнага слова, нават не чытаваў газет, у якіх писалі

пра забойства Фэрдынанда; ён сядзеў за сталом у поўнай адзінозе, як прапам да яго падсеў нікі пан, і хутка спытаў:

— Вы чыталі пра гэта?

— Не чытаў.

— А ведаеце пра гэта?

— Ня ведаю.

— А ведаеце, пра што пішуць?

— Ня ведаю і не цікавіўся.

— Але ж усё гэта павінна было вас зацікавіць.

— Ня ведаю, што там павінна было бы мяне зацікавіць. Я выкуру цыгару, вын'ю і некалькі куфіяў піва, павіярою. А газет ў чытаю. Газеты хлусця. Навошта міне нэрваванда.

— Значыцца, вас не цікавіць нават гэтае забойства ў Сараеве?

— Міне ўвогуле не цікавіць іншакі забойства — ні ў Празе, ні ў Вене, ні ў Сараеве ці ў Лендане. На тое ёсьць розныя ўстаноўы, суды і паліціцы. Калі каго заб'юць, то так яму і троба. Ці можна ж быць такім цюхніцам, каб даць сябе забіць?

Гэта былі ягонія апопнія слова. З гэтага часу ён праз кожныя пяць хвілін толькі голасна паўтараў:

— Я не вінаваты! Я не вінаваты!

Гэтыя слова ён паўтараў і ў браме паліцыйскай управы, іх ён будзе паўтараць і тады, калі яго павізуць у праскі крыміналны суд, і з гэтymi ж словамі ён увойдзе ў сваю турэмную камору.

Працяг на старонцы 6.

HOLUBYMEANE

Інфляцыю адпусьцяць, падаткі зменшаш

Урад разгледзеў праекты паparmэтраў прагнозу сацыяльна-эканамічнага разьвіція Беларусі на 2009 год, а таксама праекты біджэту і зменаў у падатковай сістэме. Ад тых зменаў выигрышы дзяржпрадпрыемств, а прайгрышы дробныя гандліры.

Перамога інфляцыі

Праект бюджету на наступны год на дадзены момант разыльчаваецца з улікам таго, што цана на расейскі газ будзе складаць \$140 за тысячу кубамэтраў. Варыянты ўплыву на нацыянальную эканоміку істотна вышэйшых цэнаваў пакуль нават не разглядаюцца, мяркую эканамічны тэднёвік «Белорусыя рыночко».

Выклякае неспакой ураду інфляцыі і сальда замежнага гандлю. Апошнія на наступны год заплянявалі такое ж, як селёта, то бок яно будзе адмоўным і складзе \$1,47—1,5 млрд. Тым часам інфляцыю вырашылі «адпавесць» — на 2009 год Мінзданомікі плянuje ўзворочен'ye у межах 9—11 %. Варты адзначыць, што селёта за першыя падзень ўзворочен'ye інфляцыі склаў 7%, а цэны ў чэрвені ў параўнанні з адпаведнымі перыядам мінулага года выраслі на 16%. У плянах ураду было ўтрымліваць інфля-

цию цягам 2008 г. у межах 6—8%.

Рост ВУП, паводле прагнозу, у 2009 годзе складзе 10—12%. Беларусам абяцаюць рост реальных заробкаў на 16 %.

Падаткі зменшашца

Але радасці ад гэтага найменш для багацейшых беларусаў, а таксама для індывидуаль-

1,4 трлн. рублëў.

Парніковыя ўмовы для дзяржсэктару

Урад не плюнне спыняць падтрымку буйных дзяржпрадпрыемстваў. Зъмены, зрешты, чакаюцца і тут: бюджетнае субсыдзяўванье мяркуюцца пааступова выцісняць ільготным крэдытаваннем. На гэтыя мэты налета

плянуєща вилучыць дзів'е трэця ўсіх заплянаваных на аказанье дзяржпадтрымкі сродкаў. Рэшта пойдзе на прамое фінансаванье вытворчасці. Рост інвестыцый у асноўны капитал мае скласці ў 2009 годзе 23-25%.

Сярод асноўных эканамічных паказчыкаў мусіць зьявіцца новы — рост аб'ёму інавацыйнай і выскокатэхналагічнай прадукцыі ў

«Газпром» пагражает судом

У Москвe сустрeліся
намеснік старшыні
праўлення
«Газпрому»

Аляксандар Ананенкаў і гендэрэктар кампаніі «Белтрансгаз» Уладзімер Маёраў. Яны абмеркавалі выкананне кантракту на паставку і транзыту газу ў 2007-2011 г. На сایце «Газпруму» пасыль гаварылася, што асаблівую ўвагу расейскі бол нарада неабходнасць поўнай аплаты Беларусі спадчынамі паставак

што формула цаны газу для Беларусі найбольш камфортная сярод краін СНД і Эўропы

Цэны на бэнзин
зноў...

З 18 ліпеня ў сяредині на 5% павышліся адпускныя цэны на нафтапрадукты, бензін для піролізу і араматычныя вуглевадороды. Чакаеца, што гэта выкліча павышэнне разнічных ізнаў на нафтапрадукты.

Зажынкі

21 ліпеня ў Беларусі
пачалося жніво.

Болей піва і меней чарніла

СЫНСЛА

У Польшчы часова зачынняюцца танныя звільненні

Ірландська авіакомпанія «Раннівай», що працює танішими палетами, часово адмініструє рейси з польських аэропортів у Лінден і Дублін. Рейс Варшава—Дублін спирає дзейнасць на пайду, а з Krakava і Жешуву на будзе танішніх рэйсаў палову восені. Прыпыненне рэйсаў тлумачыцца глобальнімі энэргетычнимі проблемамі. У суседній Україні першай low-cost кампанія «Wizz Air Україна» зъдзейсніла перші рейси 11 ліпеня.

Праця са старонкі 5.

Еганса Вольфганга фон Гётэ, Ота фон Бісмарка, Альборта Айнштайнайна.

У 2005 годзе ў Францыі аптыгтанье «Cent plus grands Fransais» на канале TF-1 дала шмат у чым нечаканыя вынік. Першае месца, як і прантавалася, заняў Шарль дз Голь. Далей ішлі лекар і біёшт Люі Пастэр, рэлігійны дзеяч абат Гер, нобеліўская лібротека Марыя Кіоры (дарочы, палякі абурыліся, бо личыць Кіоры Складоўскую сваёй сучасніцай). А вось на пятым месцы аптыгтанье папулярны актор Калюн, які ўбіўшоў Віктора Гюго, на восмым, адразу з Мальтером, — комік Бурвіль. У першую дзесятку ўайшли таксама акеанолаг Жак-Іў Кусто і Эдгар Піф. І саме цкавае — байкасць Ліянфранк і фантаст Жуль Вэн атрымалі Напалеона Банапарта, які аптыгтане ўсяго толькі на 16-м месцы!

У ЗША аптыгтанье мела болып прадказальнай вынік. Самым вялікім быў прыгнаны Рональд Рэйган, за імі Аўграам Лінкольн, Марін Літэр Кінг, Джордж Вашынгтон, Бенджамін Франклін, Джордж Буш-малодшы, Біл Клінтан, Эліяс Прэсбл, Опра Уїнфры (таплурная тэлевядоўка) і Франклін Дзілан Рузвельт. З дзесяткі піцёра — прэзыдэнты Прауда, прыкусціны ў сынкі Джорджа Буша-малодшага ўжо тады выскіпала ніжала іранічных водкуя.

Але самым вялікім атрымалася аптыгтанье ў Чхії. У дзесятку «вільскіх чехаў» адразу патрапіў быў літаратурны персанаж Швейк, якога даваўся «дыхскваліфікаўкай». Першам на першым туры Яра Цымрман з такой вось біографіяй: «нарадзіўся ў 1857-м (ці 1864, ці 1867, ці 1894 — акупіўшы гігіны і неразборливіна пісці), балцкі вырасцілі яго як дзмучынку, каб ён мог даюцца речы сваіх састры. Ен вынашыўшоў егут, СД (Cimtmann's Disk), 7 мэтраў не дайшоў да Паўночнага полосу (прагнага індэйцаў) і ўгварыў Чхава перацасць «Гры састры» (каля Яра пачуў рабочую назуву «Дзъве састры», ён запытаваў — а ці не замала?») (Цыт. паводле сайту telekritika.ru — В.Т.)

Паколькі Яра, як выявілася, таксама быў прыдуманым сатырыйным персанажам, першае месца замест яго даваўся адзін каралю Багмі Карлу IV Пішчымылаву. У дзесятку ўайшли таксама першы прэзыдэнт Чхаславаччыны Томаш Масарык, рэлігійны роформатар Ян Іус, нацыянальны герой Ян Жылка, пісьменнікі Карол Чагэк і Бажэна Неміцава. За відомых у сусвете асабоў у сотню патрапілі Франц Кафка, былы дзяржаўскартарка ЗША Мадлен Обрайфт (народжаная Марыя Яна Корблевіца), тэлісткіна Маріна Наўраціла, відомая, між іншымі, сваім нестрадальчынай артэнтантай, і нарадзіўшын Чхії песьханлітык Зыгмунд Фройд.

Ці можна ўяўіць сабе падобныя вынікі ў сёньняшнім Беларусі? Калі б ім правесці аптыгтанье над умоўнай назівай «Вялікія беларусы» прыйшла да галавы кіраўніцтва БТ, чых імёнаў называлі б больш — пісьменнікай, наукоўшчынай, артыстаў, каралеў, ці савецкіх военачальнікаў і партыйных кіраўнікоў? А можа, побач з імем Каліноўскага мы пабачылі б імя Мураўёва-Вешчальніка? Падобнае, на жаль, ня выключана.

Віталь Тарас

Прыгоды бравага салдата Швейка

Праця са старонкі 3.

Выслухаўшы ўсе гэтыя страшныя змоўніцкія гісторыі, Швейк палічыў, што будзе дарочы высьветліць візіям усю безнадзеінасьць іхнага стаўнішча.

Кепскія напыня справы, — пачаў ён сваё сучышыць слова. — Гэта ніпраўда, быццам вам, усім нам, чыніцца, што гэта на будзе. Навонік ж тады паліція, як не для таго, каб карыпіць нас за наш дойті язык? Калі ўжо надышоў такі небясьпечны час, што страліць ў эрцгерцагаў, то гэмы чаго зыдзіўніца, што ціце видуць на паліцію. Усе гэта дзеля бліску, каб Фэрдынанду перад пахаваннем зрабіць рокісум. Чым болей нас тут збірочы, тым лепей для нас, бо нам будзе веселіць. (...) А колікі ніневінаватыя людзей бывае асуджана — і ня толькі ў войску, але і грамадзянскім судам! (...) Але як сёньня адрозніш прыстойнага чалавіка з прахвоста, асабіцаў ўсіх сур'ёзны час, калі нават Фэрдынанд цокнуў! (...) Тут трэба наўпачт такога страху, каб жалоба была як мае быць.

— Я не вінаваты, я не вінаваты! — паўтараў ускудчаны чалавек.

— Ісус Хрыстос быў таксама невінаваты, — сказаў Швейк, — а яго ўсё-такі ўкрыжалі. Нідзе нікто піколі не зважаў на лёс ѿзьвіннага чалавека «Mal halten und weiter dienen», як чайші нам увойску. Так яно наўпачт і спакойней.

Швейк лёг на ложак і спакойна заснуў.

Тым часам прыўплі двух новеных. Адзін з іх быў басынен. Ен хадзіў па камэрзы, скрыгату зубамі і прас кожкі слова мацюкаў. Яго мучыла думка, што ў палітэйскай управе згубіцца ягоны ляточ з таварами. Другі наўчок быў шыкар Палівец. (...) Ен ціха спытваў Швейка, ци ня злодзея астатнай арыштаваным: яму як гандліру гэта магло пашкодзіць. Швейк яму раслумчалі, што ўсе, апрача аднаго, які пасаджаны за спробу забойства селянін з Голці, адносіцца да іх гурту — сядзіць з-за эрцгерцага.

Пан Палівец пакрыўдзіўся і сказаў, што ён тут не з-за нікага недаленчага эрцгерцага, а з-за самога пана імпратара. Усе запікаўліся, і ён расказаў, як мухі запаскудзілі партрэт пана імпратара ў яго шынку.

— Загіцкале міе яго, шэльмы, — закончыў ён аповед пра свае нягody, — і вось давялі мяне да крыміналу. Я гэтым мухам не дарую, — прыгэзіці на доні.

Швейк зноў было ўлёгся прыдрамнуць, але спаў нядоўта — па яго прыўплі, каб адвесці на доні.

Звізочы сваі прастакаватасці, ён увайшоў у канцылярыю са словамі:

— Добры вечар вам усім, людзі добрыя!

* Трымай язык за зубамі і службы (ням.).

14 ліпеня**Баранавічы**

Актыўіста незарэгістраванага «Руху «За Свабоду» **Алесія Краучуні** адлічылі з курсу Баранавіцкага дэлжнікунтарства — 25 сакавіка 2008 г. Алесь быў арыштаваны ў Баранавічах за ўзел на несанкцыянаваным шыкі. Гасці пакаранія хлопца нібіта паліпрадлілі пра проблемы пры здымкі летнік экзамэнаторскай сесіі.

15 ліпеня**Магілёў**

Да старшыні прывічай арганізаціі БСДП (Грамада) Каstryчніцкага раёну Магілёва **Уладзімера Юрчанкі** прыйшли супрацоўнікі міліцыі, якія прад'яўлілі ордер на пепратрас. Са словаў міліціяյтата, наступіўшы на паданне пра то, што ў Юрчанкі нібіта знаходзяцца выбуховыя речывы.

Менск

Ператрас зладзілі ў білога ўдзельніка незарэгістраванай арганізаціі «Правы альянса» **Юра Каратнікава**. Пасылья ператрасу яго затрымалі і зымесцілі на Акредысціні.

16 ліпеня**Менск**

У судзе Цэнтральнага раёну Менску **Антон Койпіш і Таццяна Пекун**, затрыманыя па падазрэнні ў датычнасці да выбуху, абскордлілі затрыманны. Суддзі **Брычко і Есьман** не знайшли падставу, каб задаволіць скріп.

Замест адказу нехта даў яму пад рэбры і падпітурхнуў да стала, за якім сядзеў пан з халодным службовым выразам твару. Ен крыважорна зірнуў на Швейка і сказаў:

— Ни стройце з сябе дурні.

— Нічога ня зробіш, — сур'ёзна адказаў Швейк. — Мне вызвалілі ад вайсковай службы за ідніцтвам. Сціціальная камісія афіцыйна прызнала мене ідзетам. Я афіцыйна ідзет.

Пан з тварам злачынны заскрываў зубамі.

— Зыдзісцяўненія вамі ўчынікі, у якіх вас авбінава чацаўчыца, съведчаніабіт тым, што ўсё воні заскрываюць.

— Пан з тварам злачынны заскрываў зубамі.

— Зыдзісцяўненія вамі ўчынікі, у якіх вас авбінава чацаўчыца, съведчаніабіт тым, што ўсё воні заскрываюць.

— Гэн тут жа пералічыў Швейку ціль пірат зрозумілічынстваў, начынаючы ад дзяржаўнай здрады і канчиючы зыяўнага яго вілісці і членаў панулага дома. У цэнтру гэтай прычмы злачынстваў была пастаўленая ўхвалы забойства эрцгерцага Фэрдынанда, адкуль адгалінавалася наўважная гронка злачынстваў, сядрэжкі якіх зыркі зіхадца на падхвортованыя на бунты, бо ўсё гэта адбываўся ў грамадскіх месцах.

— Што вы на гэта скажаце? — пераможна спытаў пан з злотым выразам твару.

— Мнагаваты, — бізъяніна адказаў Швейк. — Што задуха — нездарова.

— Вось бачыце, вы самі прызначыце...

— Я прызнаю ўсё. Строгасць павінна быць, бяз якіх нікуды не будзе.

— Маўчыц! — гаркнуў паліцейскі камісар на Швейка. — Гаварыце толькі тады, калі вас запытаюць! Разумееце?

— Яшчэ б не разумеець, — сказаў Швейк. — Асымлююся даляжыць, разумею і ўсё, што вы маєце паказаць, магу ўзіміць.

— З кім маеце зноўсніні?

— Са свайгі служанкай, ваша міласць.

— А імаеце каго знаёмага ў мясцовых палітычных колах?

— А як жа, паночку, маю. Куплю вячэрні выпук «Нацыянальны палітык», «сучку».

— Вон! — зароў на Швейка пан са зверескім выразам твару.

Калі Швейка выводзілі з канцылярыі, ён скажаў:

— Дабранач, ваша міласць.

Вірнуўшыся ў сваю камэрзу, Швейк паведаміў астатнім, што гэтымі дзіцячымі доляў — толькі сымсы адзін.

— Трохі там на вас накрычыць, а пад канец выганіць. (...) Цяпер сядзіце на турме — адна прыемнасць, — нахваляваў візітнік Швейк. — Ні табе вічвартаваныя, ні гішпанскіх ботуй, ложкі маес, стол маес, лаўкі маес, адзін на адным не сядзім.

ХРОНІКА АПАЗЫЦЫІ**Віцебск**

Прадстаўнік БХК у Віцебску **Павал Левінаў** быў затрыманы прыўзміні рэзінанцы. Днём раней ён адправіўся на прыём да праクтора Віцебскай вобласці па асабістай справе. Нагаданы раней суддзя **Валадзімір Кісімёрошкі** на прыўзміні прадстаўніка БХК вінаватым нібіта ў нецензурнай лацані на адрас міліцыінта пры затрыманні 27 сакавіка. Га ўыхадзе ад праクтора яго затрымалі супрацоўнікі міліцыі, якія мелі пры себе пастоўнікамі суду ад 10 сутакашт. Ен з гілірэнтным крізм трапіў у рэзінанцу. Ночнай галіпілі дзяліць, калі міліцыяны заскічылі яго. Раніцай **Левінаў** вытрымалі на руках сутакаштамі ліст, і ён тут жа быў затрыманы. У турме працаўбаронца абсесіў гладзіць.

Віцебскія распласткоднікі заскічылі прыўзміні тэлескі.

Хамайду затрымалі міліцыянтаў у цывільным, які перад гэтым

набіў асобнік «Ларадонічай волі». На ст. Хамайду склалі працакол па незаконны распласткоднікі.

Менск

У Дзені салідарнасці актыўісты грамадзянскай кампаніі «Эўропейская Беларусь» зладзілі акцыю з патрабаваннем

вываліць палітычных вінаграднікі. Маладэчаны зайдзілі на руках, са звыланімі вірсічкі на каміні, у справядлівны «ахо-ахо» прыйшли па пр. Незалежнасці.

На Менску звыльваліся з паслугі **Памятай!**

Полацак

Актыўісты незарэгістраваных «Маладога фронту» і БХД

полукі атрымліваюць, хлеб даюць, збан вады прынесуць, прыбліталі ў падносам. Ва ўсім відзені прагрэс. Праўда, трохі далекавата хадзіць на доні — як па трох лесіцах падымашца на паверх вышэй, але затое на лесіцах чыста і жыцьцё віртуозна. Гадаўшы на падносі, якія спыніліся на падножкі, іхнія падножкі атрымліваюць дзвініцы і крынікі:

— Швейк, апранайдзеся і ідзі на доні!

— Я, канечне, апрануся, — адказаў Швейк, — супраць гэтага я нічога не маю, але бансю, што тут нейкай памылкай. Міне ўжо адзін раз вытнагі з доні. Потым, я бансю, што астматы паны, якія адчынілі зіхадца на міні, даўшы ямі разынаніца.

— Вызьлаў і не баўчабы! — пачалася ў адказ на Швейкаўшыніца.

Зноў Швейк аптыніўся перад панам злачыннага тыпу, які бы зусікіх акаличнасцяў спытаў цвёрдера:

— Вы прызначысяся ў ўсім?

Швейк утрапору свае добрыя блакітныя вочы на вім'яльната чалавека і мінка сказаў:

— Калі вы жадаецце, ваша міласць, каб я прызначыся, то я прызначысяся.

Суровы пан не піштаў на пратаколе і, падаючы, Швейк пяро, сказаў:

— Але якіх не піштаў — адказаў Швейк.

— Але якіх не піштаў — адказаў Швейк.

— Ты прызначысяся ў ўсім?

Як толькі што піштаў — адказаў Швейк.

— Ты прызначысяся ў ўсім?

— Ты прызначысяся

люстра дзён

Салаш зъ сям'ёй трапіў у аўтакатастрофу

Здарэнне адбылося 10 ліпеня ў Херсонскай вобласці Украіны. Лідэр барысаўскай суполкі партыі БНФ Сяргей Салаш з жонкай Вольгай і дачкой Дамінікай ехалі да сваёй у горад Армянск. Побач з рэйсцэнтрам Чаплынка, Салаш спыніў «Альфа-Рам» на ўзбочыне — Вользе трэба было прыняць лекі. Праз імгненьне ў машыну ўрэзаясь грузжаны МАЗ.

«Ішоў дождь, дарога вузкая. Кірую МАЗу каза, што яго асвяціла фараі сустречная машина. Мой аўтамабіль адкінула ў квот мэтраў на 60. Праехаіл міз чатырма дромамі. Дамініка спала на заднім сядзенні. Удар прыйшоўся акурат на месца, дзе была ейная галава. Дзякую Богу, што быў

поўным багажнік. Абмежаваліся сполахам, сінякам і драпінамі. Пасыля такіх здарэнняў па-новому начиначы асэнсубаўць жыць», — кажа палітык.

Маторна-транспартнае бюро Украіны аблічае цалкам сплацць страхоўку за аўтамабіль.

Палітык не паведамляў пра навіну, пакуль не вярнуўся ў Беларусь.

3П

Сяргей Салаш

нар. 28 чэрвеня 1974 у Слоніме. Скончыў Жодзінскі палітэхнікум (1996) і гістрак БДУ (2002). У Партыі БНФ ад 1995 г. Сёлета ідзе на парламэнцкія выбары па сэліце АДС па Барысаўскай вясковай акрузе.

Уцёкі з пазіції у вайну

Вялікая страсць зрабіла Караджыча сэрыйным забойцам. Піша Міхаэль Мартэнс.

Гэтая прауда пераўышла самыя сымелыя фантазіі. Каторы год гадалі-думалі, дзе ён, гэты самы распушкаваны жыхар Балканіі. Но ён тайца ў чорнай рызе ў праваслаўным манастыры? Піша свае раманы ў манаскай рэспубліцы Атос на поўначы Грэцыі, у кельлі сэрбскага манастыра Хіландар, у вінным склепе якога ўсё яшчэ вісіць ягоны партрэт?

Не, казаць іншыя, ён у Ресе, у вёсцы на воўзерах Байкал, пад абаронай сібирскіх адлегласціў і крамлеўскай магуты. Альбо ён вядзе — гэткім вэрсіі выказвалася найчасціцай — неспакойнае, зацкаванае жыцьцё «слятучага чарагорода» — выкідзатага, вечнага вандробуніка на перарэзаным горнымі пясчынамі памежжа на сутыку Сэрбіі, Кантраліванай сэрбамі Ўсходняй Босніі ды ягонай роднай Чарнагоры.

Адказ на гэтае пытанніе аказаўся такі працінкі, што яго можна нават лічыць арыгінальным. Хто пад падмур: найядомейшы (каля не лічыць эксп-генэрала Младзіча) упікач ад Міжнароднай трибуналу па венсіных злачынствах у Гаазе ў бывшы аўтапутаваны ў звычайнім гардзікім аўтобусе ў сэрбскай сталіцы, па дарозе з новазбудаванага мікрараёну Нові Београд у прадмесце Батаница.

Не хапала яшчэ толькі, каб на яго звырнулу ўвагу толькі таму, што ў яго не было білета! Але нельга і сказаць, што хаділі частка ўсіх ранейшых блытавых здагадак наокон месцах знаходжання Караджыча не была нанейшай момант часу слушнай, бо ўсё-такі ён большым дзесьці гадоў хаваўся ад прафесійных злачынцаў, і не праездуў жа ён увесі гэты час ў грамадскім транспарце Бялграду.

У той самы час нельга сказаць, із супрацьдзеяў Караджычу «хаваўся» ўсе гэтыя гады, із прафесійных злачынцаў, што гэтыя дзеянні могучы ператварваць лікальныя ды таго басынскі канфлікт у агульнабалканскую, а мо і ўсісветную вайну. Пасыля беспасліковых перамоваў у рамках ААН ён прыняў ролішчера «Нью-Ёрк Таймз» у сваіх гатыльных апартамэнтах на Мангеттане дыя прадыктаваў журналиству сваю, агідна перакручаную вэрсію сітуацыі ў Сараеве: сэрбы не асаджваюць Сараева, ханія можа так і выглядае. Яны толькі ахоўваюць сэрбіческіх жыхароў басынскай сталіцы ад нападаў мусульманаў, на поўным сур'ёзе ціньвердзіў Караджычу.

Аднак тая замечка з 1993 году — гэта, на сарочку, нешта болыпса за эжакцую газетнай інфармацыяю, бо яна ёсьць прынасмі адным з шматлікіх тлумачнінага фёномуну Караджыча. Каб яго растлумачыць, трэба ўсыня-

Абвінавачваны

Пракуроры Гаскарага трибуналу выстаўляюць Радавану Караджычу абвінавачваны ў злачынствах супраць чалавечства, парушэннях законаў і звычайной вайны (васеніх злачынствах) і генацыда, усяго па 11 пунктах. Як асобнія абвінавачваны праходзіць генацыд (у Сэрбіі) і судзяліць у генацыдзе; забойствы розных катэгорый людзей кваліфікуюцца то як венсіны злачынствы, то як злачынствы супраць чалавечства; зыдзекі з мусульманаў і харватоў у канцлагерах у сэрбскай зоне Босніі, у тыпіку гвалтаваніяў, падпадаюць пад артыкул «ганенныя паводле расавай, нацыянальнай ці рэлігійнай прыкметы»; дэпартацыя (злачынства супраць чалавечства); тэрор супраць грамадзянскіх асобаў (венене злачынства); захоп закладнікаў (венене злачынства); іншыя наядніцкія акты (злачынства супраць чалавечства).

доміц, кім хадеў быць Караджыч перш, чым ён узышоў на праціўніцкую сілну басынскіх палітыкі, разгромуў якіх у першай палове 1990-х суждлілася выйсці на вялікую сілну палітыкі ўсісветнай. У 1980-х Караджычу добраў спрабаваў самасыльна зверніцца ў інтэлектуальныя гурткі тады яшчэ славутай сваёй культурнай разнастайнасцю сталіцы Босніі і Герцагавіны.

Ен ханец, каб яго лічылі пастам, але нікня мог прафесія на літаратурную сілну Сараева. Ягоны пастычны зборнік «Ludo Koprijek (Звар'яцеля дзіда)» не прынятніў да сябе ўзага. Толькі з распадам Югаславіі ягоны дзяяцтва прыгнечаны імпэкт прабіў сабе дарогу. Басынскай вайне стала праскцій ягонай

экзальтаванай патробы ўтым, каб зь ім лічыліся; патробы, якую ён, праваліўшыся як творца, мог задаволіць ціцер у палітыцы.

Балазэ, правілы гульні ў Босніі тады вызначаў ніхто іншы, як Караджыч — сяліскі сын, перасяленец з Чарнагоры, для якога басынскай зэмлі і яе самагаўнасці засталіся нечым чужым. Ніхто не захапеў чытаць ягоныя вершы, а ягоны палітычны пэдагог — асада Сараева — прынес яму ўсісветную вядомасць. Гэта была вядомасць, якую ён так даўно і марна прагніў, якой жадаў, якой ён, на ягоную ўласную думку, заслугоўваў. Час постмы пераможкам мірнага часу павінен быў прынесць невымоўнае задавальненне такому чалавеку, як Караджыч, якога амаль усе назіралікі апісваюць як наядыўчай пыхлівой, пустую і самазакаханую асобу: майляў ў Босніі і Герцагавіне пад ягоным палітычным кіраўніцтвам людзей мардуюць тысцічамі, але малутныя палітыкі свету хоціць дамаўліца зь ім аб міры. Там, дзе ён выступае, мільгающие камеры і мікрофоны, ўсісветна вядомыя часопісы прысьвячаюць яму свае асноўныя артыкулы.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афінах, дзе яго з усімі цырымоніямі прымаў тагачасны прадвадыр грэцкай апазыцыі і пазыўніцы прэм'ер Андрэас Папандрӯ: «Сёняні ў нас засталося толькі два сібры — грэцкі і Бог, але гэта нямала», сказаў ён тады. Гэта — тыповое Караджычу выказаванье, адзін з шматлікіх патэтычных сказаў кескага раману, якім быў жыцьцё Караджыча.

Ён, Караджыч, на некалькі гадоў ператварвае гэту перыферию ўсісветнай палітыкі ў яе цэнтр, і наслоджваеца матчынавасцімі выказацца, як у чэрвені 1993 г. у Афіна

BBC CO.UK

Беларусь вышла ў сусветныя лідэры па самагубствах

Гэта можна патлумачыць дэградацыяй сацыяльнага капіталу і дэгуманізацыяй. Ёсьць і сувязь зь нерэлігійнасцю насельніцтва. Затое

узровень сúцыдаў мала звязаны з заможнасцю.

За апошняе дзесяцігодзідзе Беларусь вышла ў сусветныя лідэры па колькасці самагубстваў. Іх узровень вялікі ва ўсіх краінах рэгіёну, але Беларусь за апошнія гады абагнала Расею, Латвию, Украіну — усіх, акрамя Літвы.

Навукоўцы тлумачаць гэтую змрочную ўз्लёт ростам спажывання алькаголю, суб'ектыўным адчувањнем адсутнасці жыццёвых пэрспэктыў, дэпрэсіўным асиродзідзем, ніzkімі выдаткамі на культуру, а таксама тыпам культурнай традыцыі.

Сацыялагі з Інстытуту Гэлапа паказалі таксама сувязь колькасці самагубстваў з рэлігійнасцю грамадзтва. Сусветная сацыялагічныя дасьледаванні Інстытуту з 2005 да 2006 году выявілі, што рэлігійныя краіны маюць ніжэйшыя паказнікі самагубстваў.

Рэспандэнты, якія бралі ўдзел у апытаньні, адказвалі на наступныя пытанні: «Ці грава рэлігія важную ролю ў Вашым жыцці?», «Ці хадзілі Вы ў цар-

ку за апошні тыдзень?», «Ці давяраеце Вы рэлігійным арганізацыям на сваёй краіне?». Статноўчы адказы на гэтыя пытанні давалі паказчык агульнага ўзроўню рэлігійнасці ў краінах.

Параўнанне паказчыку рэлігійнасці ў розных краінах з статыстыкай самагубстваў за 2007 год вырысоўвае іскравую тэндэнцыю: у больш рэлігійных краінах самагубстваў менш.

Напрыклад: Філіпіны маюць найвышэйшыя паказнікі рэлігійнасці ў сувесце (79), у Японіі

Першасную ролю адыгрывае, відаць, суб'ектыўнае адчувањне жыццёвых ўспехаў

інадзін з найніжэйшых у сувесце (29). А самагубствы? На Філіпінах яны здраўша ў 12 разоў раздзей, як у Японіі!

Параўрай, дзе паказчык рэлігійнасці нашмат вышэйшы за суседні Ўругвай, мае і статыстыку самагубстваў у 4,5 разы ніжэйшую за ўругвайскую.

Месца ЗША ў сувесце «рэлігійнасці» краін вынікае з дзе ў сярэдзіне (61). Гэткае ж сама месца ў гэтай краіны і паводле статыстыкі самагубстваў — праць не-

32-е — з 67 краінай.

Інстытут Гэлапа ўключыў у сваё дасьледаванне толькі 67 краінай, бо апошняя звесткі пра самагубстваў ў многіх краінах былі недаступныя.

Агульная высновы сацыёлагаў пацвярджаюцца таксама на прыкладзе асобных рэгіёнаў, у тым ліку краінай былага СССР. Да прыкладу, у 12 постсавецкіх краінах назіраєца выразная карэляцыя самагубстваў і рэлігійнасці. У гэтым пляне самая выразная краіны — Арменія, Грузія і Таджыкістан, дзе паказнікі рэлігійнасці высокі, асабліва калі парапаўніць яго з паказнікамі на астатніх постсавецкіх краінах. Статыстыка самагубстваў стабільна нізкая ў трох пералічаных краінах.

У той жа час, як вынікае з табліцы, паказнікі самагубстваў мала звязаны з заможнасцю людзей.

У цілым, больш заможныя краіны мениць рэлігійныя. Рэлігійнасць змяняшацца сучаснасцю з ростам дабравыту. Дык вось, дасьледаванне паказвае, што статыстыка самагубстваў трохі вышэйшая ў больш заможных краінах. Аднак адносіны паміж узроўнем ВУП і самагубствамі не такія моцныя, як з рэлігійнасцю.

Варты адзначыць, што бедныя краіны з больш высокім паказнікам рэлігійнасці маюць не заўсёды поўную статыстыку самагубстваў — праць не-

Краіна	узровень самагубстваў	рэлігійнасць
Беларусь	36,80	35
Расея	36,15	28
Казахстан	29,95	43
Вугоршчына	28,45	36
Славенія	25,90	41
Латвія	25,70	32
Украіна	25,15	37
Японія	24,20	29
Эстонія	21,40	21
Бэльгія	21,30	33
Фінляндывія	20,55	36
Францыя	18,30	30
Малдова	17,25	55
Аўстрыйя	16,15	46
Чэхія	15,80	26
Уругвай	15,45	34
Данія	13,65	29
Кубы	13,55	36
Швэцыя	13,30	23
Славаччына	13,16	47
Нямеччына	13,15	37
Румынія	12,75	66
Канада	11,65	49
Нарвэгія	11,55	29
ЗША	11,05	61
Індыйя	10,75	76
Сынгапур	10,05	68
Ірландыя	9,75	63
Нідерлянды	9,35	30
Кіргізія	9,00	48
Аргентына	8,80	49
Гішпанія	8,25	32
Італія	7,25	56
Вялікабрытанія	7,05	33
Ізраіль	6,25	44
Узбекістан	5,55	52
Калюмбія	5,30	69
Вэнесуэла	5,10	63
Бразылія	4,35	69
Грэцыя	3,20	52
Парагвай	3,05	79

Мэтады апытаньня

Вынікі атрыманыя на падставе апытаньня, зробленага сам-насам ці па тэлефоне, якое ладзілася ў 2006 г. і ў якім бралі ўдзел калі 1000 дарослыя людзей з кожнай краінай. Для ўсіх краінай у сувесце статыстычна памылка сярэдняга паказніку рэлігійнасці можа складаць 3%. У дадатак да памылкі выбаркі, пастаноўка пытаньня і практычны складанасць ў правядзенні апытаньня могуць вылівацца ў памылкі ці адхіленні ў выніках апытаньня.

Узровень самагубстваў

Узровень самагубстваў — гэта колькасць сúцыдаў на 100 000 насельніцтва, згодна з статыстыкай Сусветнай арганізацыі аховы здароўя за 2007 год, па ўсіх краінах, дзе гэтая звестка былі даступныя. Сярэдняя карэляцыя між рэлігійнасцю і ўзроўнем самагубстваў была $r = -0,64$.

Мікола Бугай,
Раман Маладзішын;
паводле gallup.com

Съцягі «Басовішча»

Agencja Gazeta

Адна з тых рэчай, што ўдалася на 19-м «Басовішчы», — зрабіць зъяго мэдьяпадзею. Піша Сяргей Будкін.

Тое, што да «Басовішча» дабрала ся зусім няпімат людзей, першымі адчулу жыхары Гарадку, што здаюць беларусам падатс фесту пако ў сваіх хатах. «Сваіх заўсёднікаў сёліта та і не дачакаліся, хата будзе пуставаць», — раней такога ад тутыйшніх пачуць было немагчыма. Далучаны Польшчы да Ізингену ды адсутніць каардынанты ў Беларусі супраўды адбіліся на наведальнінасці фесту. У Менску з сямі сотняў ахвотнікаў пасехаць у Гарадок візы атрымалі толькі 150, не пашонціла і некалькім гуртам — з хэдлай-інэрту фесту не дачехаці Znich і Zet (адмовіліся ў апошні момент), частковая Zatoczka ды яшчэ трох канкурсанты. Нямаведама, хто вінаваты — музыкі і самі арганізаторы, але раней такія праблемы вырашала беларускі каардынатор «Басовішча», якога сёлета напроты не знайшлося.

Эксперыменты

У выніку на шэсьць прызоў ад арганізатора ды спонсараў фестывалю прэтэндувалі ... шэсьць гуртоў. Але з раздублікі часцей можна было пачуць польскую мову, чым беларускую. Акрам тутыйшніх, нещаматло днасць адблісаў яшчэ і на гурце «Крама», які да ўсяго стаўся ахвярай арганізаторскага эксперыменту. Каманда Iigar Varashkevichа ўпершыне выступала на сцене «Басовішча», калі яшчэ было сьветла — яны адкрылы першы дзень і сабралі на свой выступ чалавек з дванаццацю. «Плюс тут толькі адзін — можна пайсці раней піць віно», — сказаў пасля свайго сету Iigar Varashkevich. І гэта быў не адзіны эксперымент з праграмай. Летаніх пераможцаў на фест было вырашана не запрашаш (выступіў толькі адзін з іх — SOK). Замест «Фляй

На вялікай дзві гладачоў, польская ахоўнікі змушалі апускаць съцягі.

са» ды «Уні» на сцене «запальвалі» зусім наўцімны польскі гурт Gate і менскі «Raxic» — хлопцы дунгэўня, але надта ўжо сырый што да гучанчыні. Як выявілася, дя ях высутуп быў д্ёбютам на вялікай сцене. Праз адбор з прынцыпу «па знаёмстве» селетніе «Басовішча» (асабістства) фестывалем добрых бас-гітарыстаў». Тым на мени, расейскамоўныя

было малацікам. Майстар-кляс давалі ўкраінцы «І друг мой грузавік» і паліакі Dick4Dick. І адны, і другі, як выявілася, зусім на ведалі, куды прыхеалі. Іх вакалісты, не згатуваючыся, выказали думку, што «Басовішча» зьяўляецца, нагодуна, «фестывалем добрых бас-гітарыстаў». Тым на мени, расейскамоўныя

на жыцці вакаліст «грузавікоў» Антон Сыліпакоў адчую, што фест мае нацыянальную афарбоўку і вырашыў са сцены размаўляць па-ўкраінску. Госыні сёлетнія Szigel'у ссыявалі дурнаватыя песьні пра футбаліста Дэль П'ера і заклікалі рабіць выбар на карысць мінізральней вады. Хто бачыў гэты гурт з

Tlusta Lusta давалі на «Басовішча» «кантыкалгаснага» панк-року.

Вынікі конкурсу фестывалю «Басовішча-2008»

Прыз ад польскага радыё «Беласток» (бясплатны запис у студыі) — Tlusta Lusta

Прыз ад радыё «Рацыя» — SpitaЛъ F

Прыз ад тэлеканалу «Белсат» — Tlusta Lusta

Прыз ад «Польскага радыё для замежжа» — «Глюкі»

Прыз ад Беларускага аб'яднання студэнтаў — Tlusta Lusta

Прыз ад войта гміны Гарадок — SpitaЛъ F

Днепрапяцьтрускую ўпершыню, быў зъдзілена: музыкі выкарыстоўваюць толькі бас і бубны, але гучаць вельмі чысліна і зладжана.

«Што гэта за сцыпс, дзе ULIS і N.R.M.?» — нара��аў на праграму 19-га «Басовішча» Лéнік Тарасевіч. Пачасны старшыня журы на ранейшых фестыяльных сёлетах быў Борыку толькі ў якасці назіральніка. «Гледзець яням на што. Наўкод са мадзейнасцю», — выказаўся мас-так пасля выступу 5set5.

Тэлекамеры і съцягі

Адна з тых рэчай, што ўдалася на 19-м «Басовішча», — зрабіць зъяго мэдьяпадзею. Праўда, ужо падчас фесту, а не папярэдне. Мясцовыя беларусы адзначалі, што зусім мала рэжымалася «Басовішча» сёлета. Затое выпук мясцовага нумару Gazety Wyborczej за 18 ліпеня выйшаў з 4-сторонкавым беларускамоўным дадаткам «Газэта на Басы», а жывая трансляцыя вялася праз інтэрнэт, радыё і тэлебачаныне. Што праўда, апошняя акалічнасць дала падставы для неявілікага скандалу. Яшчэ на самым пачатку імпрэзы, на вялікае дзіва гладачоў, польская ахоўнікі змушалі апускаць беларускі сцяг. Пайшлі чуткі, што яны шкодзяць тэлекамарам «Белсату». Прэдстаднік каналу Аляксей Дзікавіцкі ўдакладніў: никто на просьбі згортацца съцягі, было толькі пажаданне трymаць іх у руках, а не на дрэўках. Арганізаторы фесту дык наўгу спаслаліся на польскі закон «Аб масавых мераньнях», паводле якога карыстаныне тымі дроўкамі для сцягой забаронене. Адзін з мясцовых беларусаў, што бачыў усе 19 фэстываліяў, ад гэтага інцидэнта быў у шоку: «Такога яцца на «Басовішча» не здараўася!» Крыкі гладачоў «Ганьба!» на «Басовішча» — зъява супраўды экзатычная.

Лукашэнка не дaeхаў

Конкурс маладых выкананіцца на «Басовішча-2008» быў багатым на адкрыцці: хоці і не дaeхаў патэнцыйныя фаварыты — «Хуткі смuжкі» з вакалістам, што мae калірныя прызывічыца Голая манашка» ды «Голая манашка» з харызматычным Федзэем, што нядэйна выйшыць з калёні. Уразіў гурт SpitaЛъ F (2-е месца), што распрацоўваюць псыхадлічную рок-дзялянку. Падчас аўбашчэння вынікаў іхні вакаліст Андрэй Зелянёўскі заляпіў рот скотчам, на якім напісаў: «Дзякую!». На такі ўчынак ён «натхніўся» пасыля леташняго здарніння, калі музык з «Фляйсці і Кляйн» крычаў са сцэны «Спасибо вам!». Велімі цікава гучалі мясцовыя музыкі з Гарадку Overday, што адмыслова да «Басовішча» падыгрывалі беларускую праграму. На вялікае дзіва анякім прызам яны адзначаны не былі. «Глюкі» атрымалі З-ю прэмію хутчэй за свае ранейшыя заслугі, чым за канкрэтны выступ на гэтым фестывалі. Надта ўжо нязладжана граілі матліёўці ды і вялікія праблемы з гукам іх пераследавалі. У птурнай ступені нечаканым можна называць выбар пераможцы «Басовішча». Гарадзенскі гурт Tlusta Lusta праціўвалі традыцыйнай сваі папярэднікаў — зорак беларускіх фестаў канца 1990-х — «Кальяну» ды Devation. На «Басовішча» яны давалі брудната «кантыкалгаснага» панк-року, кішы з жыхароў атрагарадкоў ды аматараў сэрыялаў, а пры канцы зайграі адзін з гітуў Вясны-2006 — «Колер маёй розвалоцці».

Глыток беластоцкага року Step

Беларускі падляскі рок мае нядоўгую, але насычаную гісторыю. Пачала ся яна ў сярэдзіне 1990-х, калі беластоцкія хлопцы з гурту R.F.Braga першымі запісалі цалкам беларускамоўную праграму. Пры канцы 1990-х праект Zero-85 выступіў разам з беларускімі рок-зоркамі ў Менску. Шэраг камандай з Падляшша пэрыядычна бралі ўдзел ў музычных складанках і праектах. Але ёсць адно — для беларускай падляскі рок застаецца таемніцай. Ён існуе і развязваецца сам у сабе. «Для палякаў — мы беларускі гурт, а вось беларусы нас прымаюць за польскіх выкананаўцаў» — неяк акрэсліў сцугутоўлю Сеніка з Zero-85. Падляскі рок ужо стаўся зъява, якая прытым зусім не асэнсавана ў Беларусі. У беларускамоўным Беластоцку — свае легенды, назывы якіх у Беларусі чу́й хіба самы абазнаны — Viadro, «Кардон», «Гоман». Большасць цікавых праектаў, што зъявіліся пры канцы 1990-х зъніклі, так і не пакінуўшы записаў. На шчасце, новае пакаленьне музыкаў больш руліў ставіцца да сваёй творчасці і раз-пораз засядае ў студыі.

5set5

Х,
Беларуское
аб'яднанье
студентаў у
Польшчы,
2007

Упоровень зь беларускім рок-лідэрамі.

Беластоцкі гурт на чале з Ілонай Карпюк — добра вядомы заўсёднікам «Басовіща». Гэта іхная першая за чатыры гады студыяная праца, якая сапраўдна стаўці іх упоровень зь беларускім рок-лідэрамі. Калі яшчэ зъяваўся калі год таму 5set5 на сцене ва ўрочышчы Борык гучалі сырватава, то цяпер у іх зъявіўся свой шыльны і пазнавальны саунд. Перадусім гэта жорсткая гітарная музыка з разважлівымі тэкстамі, але знаходзіцца тут месца і кранальным псыхадэлічным балядам, і працяглым электронным адступленнем, як у адным з самых шыкоўных трэкаў «Intro». Пасля некалькіх запар жававых інервовых нумароў асабліва чапляе мягчэйшая за астатнія «Я буду» — разынка ўсей праграмы, хоць музыкі спачатку не хацелі яе ўключыць у альбом. 5set5 беларускія слухачы маглі бы палібіць на менш за Indiga і (хто яго ведае!) «Новыя неба». Але Ілона пры ўсёй яе грамадзкай актыўнасці свае песьні сацыяльнымі матывамі не абгружаўчвае. Жаноцкас «Я» выходзіць на першы плян і гэта падкрэсліваецца ў назвах саміх твораў («Така-Я», «Празыста-Я», «Красна-Я»). «Х» — лішне сведчыць пра асаблівасці жаночай лёгкі. Прэтэнзія на спавядальнасць ёсьць, але пры пільнім разглядзе бачна, што песьні ноўніца толькі цымнямыі намёкамі

на прызнаньне, урыўкамі недаказаных думак ды няпоўным пераказам асабістых перажываньняў. У цэлым жа — гэту працу можна паставіць у шэраг самых цікавых у беларускім року пачатку новага стагоддзя.

Алег Кабзар

12 сноў,
Centrum
Edukacji
Obywatelskiej
Polska-
Białorus,
2008

Стоячы, упісаны ў квадрат.

Алег Кабзар паходзіць з Гомеля, адакуацию атрымаў у Беларускай акадэміі мастацтваў, але вырашыў пераехаць у Польшчу, дзе прафесійна заніўся музыкай. Ён саліруе ў Беластоцкое філіармоніі, і, між іншага, піша песьні для свайго задавальненія. «12 сноў» — ягоны дэбютны дыск, хоць цікаўныя маглі пачуць колькі яго песьні у сумеснай працы з Тамашам Сулімам «Трэцяе акно» — у 2002 годзе хлопцы дуэтам перамаглі на «Бардаўскай песьні». У музычным сэнсе гэта праграма куды багацейшая. Часам пает хліпца ў рокавае гучаныне («Бура над правінцыяй»), а месцамі дэмантруе сваю любоў да джазавай музыкі («Іду»), сустракаюча і блузавыя матывы («Блоз»). У «Снах» сумішацца два захапленыні Кабзара — фактычна гэта наізіраныні мастака, толькі выкладзены не на палатне, а пададзеныя праз музыку. Творца назірае за рэчансцю «стоячы, упісаны ў квадрат» ды шукае «адсценне фіялету ў гарадzkім пэйзажы». Аранжароўкі кампазыціі — вытанчаныя і прадуманыя да дробязь, прытым зусім немудрагелістыя. У акампанемэнт у дапамогу акустычнай гітары пакліканы клявшыны, кантрабас і пэркусія. Кабзар сяпява на вершы Яна Чыквіна, Надзеі Артымовіч і Анатоля Сыса, але пераважная частка — аўтарская творы. Сярод уласных шэдэўруў можна выплучыць «Бура над правінцыяй» і ўжо вядомыя з «Трэцяга акна» — «Восень. Вобраз. Снег» і песьню пра «Пазатай», што «паміраюць тады, калі нараджаюцца чорныя лістапады».

Ilo&friends

Pa darozie,
Pragmarnaja
rada
tydnyovika
«Niva»,
2008

Пасуе да «Бардаўскай восені».

Калі прыйдзе
сон,
інтэрнэт-
сінгл, 2008

music.fromby.net

Толькі два акорды.

Калі 5set5 упісваеца ў формат «Басовіща», то іншы праект Ілоны Карпюк — Ilo&friends больш пасуе да «Бардаўскай восені». Большасць песьні гэтага праекту — камэрныя балады выкананы ў акустыку. Сярод аўтараў твораў — сама Ілона і музыка з Бельску Лукаш Сыцепанюк, а таксама Анатоль Сыс і Уладзімер Каараткевіч. Кожная з песьні мае патэнцыял сапраўднага гіту, асабліва «Танга», якое Ілона выконвае яшчэ з часу наўчанья ў беларускамоўным ліцэі. Нельга не адзначыць харызматичных хрыплаваты вакал Ілоны, які напоўніцца раскрываеца ў цудоўнай песьні «Супи». Вельмі добра падышоў да яе манеры выканання верш Сыса «Калі краты распілаваць...» (песьня «26.10.2007»), які яна хутчэй не пяе, а праговорвае, як малітву. Аранжароўкі ў Ilo&friends зусім не складаныя, але поўні нечаканых музычных хадоў (як у «Сыцяне»), а народная «Вясна-красна» (якая тут заўважаецца «U vioscy») загучала зусім нечакана. Гэта музыка, якая можа спадабацца кожнаму беларусу, незалежна ад ягонага ўзросту і музычных упаданьняў.

Праект вядомага падляскага музыкі беларускага паходжання Лукаша Сыцепанюка — ды-джэй польскага радыё Eska і стваральніка польскамоўнага парталу пра беларускую музыку Zona. Ягоны песьні раз-пораз зъяўляюцца на беларускіх складанках («Сэрца Эўропы in Rock», «Пасадзіў Dead Reap'ку»). Step пры ўсёй сваёй любові да рок-гучанняў лібіцца пэксперыментаваць з электронікай. «Калі прыйдзе сон» — плён апошніх эксперыментau аўтара альтэрнатыўнага гімну Бельску. Музыка вырашыў запісаць праект, заснаваны на песьнях, сыгравых толькі на двух акордах. Вядома ж, усе яны будуть розніца між сабой. Трэкі «Спалох» і «Калі прыйдзе сон» выкананы ўжо выкладу ў сеівіца і ўжо рыхтецца запісаць яшчэ адну канцептуальную двухакордовую песьню.

Сяргей Будкін

UA
BY
PL
FR
RU
UA
LV
WZ-ORKESTRA
Gospodzina
Pomidor/OFF
PLAN
Zygimont Mazga
Gatuzonie
Dzhambabuza
Яр
Znich
KHS

ДАЛУЧАЙСЯ!

ВЯЛІКІ
РОК-ФЭСТ
У ЛЬВОВЕ
БУДЗЬ ВОЛЬНЫМ!

8-10
жніўня

F M
EVA
L'viv

Davetki u MenSKU: 6490888, 1948887
www.festsvalbody.org

Канець беларускай тэніснай казкі

Беларусы прайгралі па сваім корце зборнай Польшчы матч Кубку Дэвіса (1:4). Нягледзячы на гэта, дзякую, Максім і Ўладзімер!

Зараз перад нашымі тэнісістамі замаячыла пэрспектыва скапіцца на самы ніз сусветнай тэніснай піраміды. Зборная Польшчы дагээрнівала выйграла матч Кубку Дэвіса. Потым прайглі япч дзіве сустречы. Адну беларусы выйграли: Андрэй Карагаччы перамог Ежы Яновіча 3:6, 6:2, 6:4.

У беларускай тэніснай казкі аказаўся драматычны фінал. Палікі ехалі ў Менск... каб прайграць. Амаль усе спэцыялісты прадказвалі перамогу беларусам, асабліва паслыши таго, як адмовіліся ехаць у Менск першыя нумары зборнай заходніх суседскіх Алейнічак і Кубат.

Другім нумарам у палікую пачаі 17-гадовы Ежы Яновіч, які ў пятніцу жорстка ўказаў Мірнаму на ягонае сёньняшнія месца ў сусветнім тэнісе, раскатавыі беларусы ў трох сэтах.

Цяпер зборная Беларусі ў вέрасны пазмагаеца са зборнай Грузіі за права застаницы ў 1-й Эўра-Афрыканскай групе Кубку Дэвіса. Гаспадар матчу шчэ не вядомы. Той, хто прайграе, падае япч у ніжэй, 2-ю группу, адкуль выбраца будзе вельмі цікава.

Чатыры гады таму беларусы дабраўся да пайфіналу асноўнай групы Кубку Дэвіса, дзе прайграі зборнай ЗША. А дзягтага былі бліскучыя перамогі над Рәсей, Аргентынай, праз год — над Гішпаніяй.

Таму вінаўціць Мірнага і Ваўчкова ў пройгрышы палікам на

тое, што не выпадае, а антычала-вечна.

Яны некалькі год запар удвох трымалі зборную Беларусі сярод 16-ці наймацнейшых зборных сувету.

Да дзягтага часу не забыць той драматычны матч Беларусь — Расея ў лютым 2004 г. Прычым памятацца на столкі траўмамі Ваўчкова, атрымана ім у першым матцы, а потым ягонае бліскучае вяртанне на карту ўядзелю, а мэтагуляня (у гэтым слове ніякай іроніі) Максім Мірны — Марат Сафін. Гульня, што доўжылася пяць гадзін. Але варта было зазірнуць тэлекамэрэ ў вонкі Макса, каб зразумець, ён або выйграў той матч, або памро на корце. Трэцяга ня дадзена.

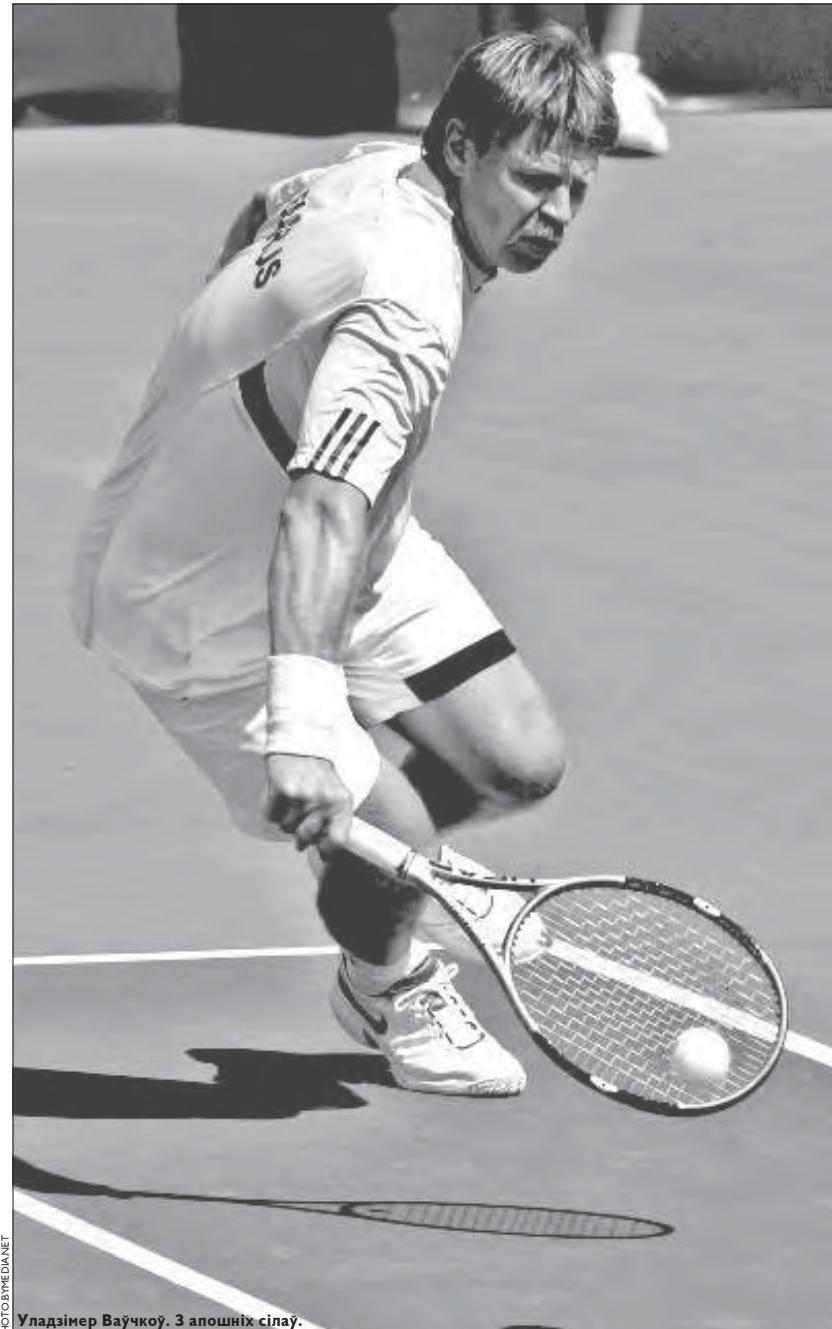
Віна ў сёньняшній паразе кіраўніцтва беларускага тэнісу. За тое, што за 10 год ніхто на змену Мірнаму і Ваўчкову ў мужчынскім тэнісе не прыйшоў. У Швайцарыі адмаўляеца гуляць зборную Фэдерэра, там трагедыя ня робіць, бо хапае тэнісісту.

У нас жа толькі вечна моладзь, што падае надзеі, якая нічога не паказвае, бо ёй не даюць гуляць. Дзе ж досьведу набрацца?

Казка скончылася, пачынаючы суворым будні бяз Мірнага і Ваўчкова.

Дзякую вам, Максім і Ўладзімер, за тое, што радавалі нас ціагам некалькіх гадоў, і даруйце за тое, што не далі нам своечасова і годна ссысці.

Міхась Трайчанскі

Уладзімер Ваўчкоў. З апошніх сілуаў.

У Жыровічах быў пажар

Досьвіткам на тэрыторыі Свята-Ўсьпенскага манаства ў Жыровічах загарэўся прадуктовы склад. Гасілі піць пажарных разылікаў. Пацярпелых няма, але дужа пашкоджаная страха будынку ды пагарэлі прадукты.

Наётчыкам далі тэрмін з трансфэрам

Гэтае небяспечнае злачынства было ўчынена ў 2005 г., і дуоў чы яго не ўдавалася раскрыць. Тады сярод белага дня на дарозе была абстрэлянная аўтамашына, на якой

весьлі месячную зарплату работнікам Гомельскага горнаўбагачальнага камбінату. Шэсць узбрэных злачынцаў у масках зліклі з месца здарэння з больш як 109 млн рублёў.

Злачынцы знайшліся на суседніх расейскай Бранчыні. Амаль праз год там затрималі двух украінцаў, якія спрабавалі перайсці мяжу ва Ўкраіну з мяшком, у якім знаходзіліся часткі аўтамата Калашнікава і вінчэстар. Па выніках съледства, двое злачынцаў прайвадзьць па некалькі гадоў у расейскіх турмах, адзін (таксама ўкраінец) — ва Украінскай. А калі яны

там адбудуць пакаранье, іх даставяць у беларускую турму: аднаго на 11 гадоў і двух — на 9.

Траіх жа іх сүдзельнікаў таго злачынства дагэтуль знайсці не ўдалося.

У Салігорску знайшлі баксёра з нажом у грудзях

Ва ўласным доме з нажом у грудзях знайдзены мёртвым 38-гадовы баксёр Віталь Шкраба. Цела спартсмена знайшла ягоная маці. Съледчыя лічыць, што ён скончыў жыць самагубствам. Баксёр апошнія гады пакутваў ад невыноснага болю ў сыпні. Дзіверы

пакой загінулага былі замкнёныя знутры. Віталь Шкраба пачаў прафэсійную кар'еру ў 1997 годзе. У рэйтынгу баксёраў ў Беларусі ў супэрыяжкай вазе ён займаў трэцяе месца.

Непагода нарабіла шкоды

У выніку моцнага ветру паяиралі паселішчы ў Гомельскай і Менскай абласцях, у 30 хатах былі пашкоджаныя дахі, у Петрыкаўскім раёне абрыйнулася воданапорная вежа, багата дзе на Палескім палегла жыць.

Тым часам працягваеца ліквідацыя пасыльдкаў моцнага ветру, які 14

ліпеня пакінёў безъ сівяціла 50 паселішчаў і мноці пашкодзіў лясы ў Бярэзінскім раёне.

У прыродзе таго ўрагану было нешта містычнае, паведамляе АНТ. Калі ствалы хіліліся да зямлі, мэтзастанцы фіксавалі хуткасць ветру ўсяго 8 мэтраў у сэкунду.

Патлумачыць гэтыя дзівосі надвор'я ня могуць нават сыноты. Кажуць, што рэзкія парывы ветру мелі лікальны характар.

У ліквідацыі цяпер задзейнічаны больш за 2 тысячам чалавек, больш як 500 адзінак тэхнікі. У суботу на месца прыяжджаў намеснік прэм'ер-міністра Віктар Бура.

Па рацэ далёка курыва плюло

16 ліпеня за трэці мэтры ад Нёману нашыя памежнікі затрималі аўтамабіль «УАЗ» і двух беларусаў. У часе дагляду ў кузаве машыны знайшли 24 тысячи пачакаў цыгарэтай расейскай вытворчасці. Яны былі запакаваны ў гумовыя брэзантавыя чахлы й падрыхтаваны да пераправы цераз Нёман у Літву. Прыблізна сума аценкі сканфіскаванага грузу склала 36 млн рублёў.

У Горадні дзеці зладзілі «маленькі Парыж»

Дзеци гулялі ў старым «Масквічы» і падпілі

аб усім патроху

яго. Здарылася гэта сядод дні ў гарадзенскім мікрараёне Вішнявець. Аўто было наспраўнае, але мела нумарныя знакі. Паводле відавочнай, пажарныя звязліся хутка і за кароткі час ліквідавалі пажар. Ніхто не падырпеў.

У Менску абрабаваны клуб гульнявых аўтаматаў

Крымінальная справа па ч. 2 арт. 206 Крымінальнага кодэкса (рабаванне) распечатала Каstryчніцкім РУУС Менску па факце абрабаванья клубу кампютарных аўтаматаў на вул. Казінца. Злачынства было ўчынена раніцай 22 ліпеня. Супрацоўнікамі міліцыі, якія прыйшлі на спрацоўку трывожнай кнопкі, апаратар клубу, 19-гадовы жыхарка Менску, паведаміла, што невядомыя зайдоў у незачынене памішканье клубу і, пагражакою, забраў выручку ў памеры больш як 3 млн рублёў.

У Лошніцы станеш – бяз паліва ўстанеш

Дрэнную славу набывае неахоўная стаянка ля вёскі Лошніцы на Барысаўшчыне. Цигам тыхнікі тут двойчы зълівалі дызпліў з аўтамабілю замежнікаў. 14 ліпеня было скрадзена 80 літраў дызпліў ю 11 рамяніёў агулам на больш як 900 тысяч рублёў у расейскага кіроўца. І ўжо 20 ліпеня ў міліцыю зъвірнуўся кіроўца з Віленшчыны. На стаянцы ля Лошніцы ўнача з ягонага грузавіка «Вольва» невядомыя зламісьнікі скралі 800 літраў дызпліў на суму 1 мільён 780 тысяч рублёў.

У Менску злавілі «сумленнага кіпера»

У Менску затрыманы махілі, які называўся багатым людзям кілерам і прапаноўваў заплаціць за невыкананне ў адносінах да іх «замовы». Адмова каштавала 1500 доляраў. Ахвяраў злачынца выбіраў мэтаскіравана: выбіраў у дварах самыя дарагі машыны і даведваўся ўсю неабходную інфармацыю пра іх гаспадароў пад рознымі прыстойнымі прычынамі ў суседзіяў. «Кілер» ужо адседзеў сэм гадоў у турме за маляўства, і толькі ў красавіку выйшаў на волю. Плян сваіх дзеянняў ён

распрацаваў у калёні.

У Менску кіроўца ўчыніў дзів'е аварыі за 60 сэкундаў

22-гадовы кіроўца «Мэрседес» ўмудрыўся ноччу ў Менску за адну хвіліну двойчы трапіць у дарожна-транспартныя здарэнні. Першыя ДТЗ адбыліся калі паловы трэція ночы на перакръжаванні вуліцай Старожоўскай і Багдановіча: кіроўца парушыў патрабаваныне дарожнай знаку і ў выніку сутыкнуўся з «Фольксвагенам». Замест таго, каб застасця на месцы аварыі, парушальнік даў газу. Але праз хвіліну на вуліцы Янкі Купалы ён разбіў свой «Мэрседес» аб слуп. Кіроўца зь пераломамі касці тазу і траўмай жывата быў тэрмінова дастаўлены ў бальніцу.

У Гомелі таксіст зьвей гроши

Падатковыя інспектары правядзілі рэйд па выяўленьні нелегальных таксісту. Заўважыўшы легкавушку, аbstавліваную пад таксі, але без дзяржаўных нумароў, яны вырашылі пракаціца. Вадзіцель за паслугу запатрабаваў зь іх 20 тысячай рублёў. Разыльчыўшыся пазначанай купорай, інспектары прад'явілі пасьведчаныні. Кіроўца імгненна, нібы цыркавы фокуснік, праглынуў гроши. Аднак доказаў яго незаконнай дзеяйнасці ўсё адно хапіла на штраф.

Пад Бабруйскам разбіўся самалёт

Трагедыя здарылася на хутары Токары ў суботу. На вачах у лётчыка-курсанта, інструктара, мясцовага жыхара і пастухаў хутораў і паслухоў упад і загарэўся самалёт «Вільга-35А». Пілёт загінуў.

Гэты самалёт быў выпушчаны ў Польшчу ў 1984 годзе. Ён належаў тутэйшаму аэраклубу «Бабруйчані», які займаўся падрыхтоўкай лётчыкаў.

У гэты дзень, як звычайна, курсанты вучыліся лётцаў на плянізрах. Адзін з іх прызымліўся ля Токараў, і інструктар выклікаў з дыспетчарскай аэрадрому самалёт, каб той адбуксіраваў безматорны лятальны апарат назад на пляцоўку.

Самалёт «Вільга», кіраваны спрэктываваным пілётам, які 13 гадоў

адслужыў у войску ў З гады паспяхова бускіраваў плянёры ў аэраклубе, падчас развароту над хутарами раптага стаў рэзка зьніжацца, урэзаяўся ў зямлю між хатамі й загарэўся.

На хутары ніхто не падырпеў.

Мох пад аховай

На Гарадзеншчыне да 16 закзывнікаў рэспубліканскага значэння, хутка дадасца яшчэ адзін — «Белы мось». Гэта 800 гектараў лясоў у Астраўецкім раёне з унікальнай расыліннасцю ў рэдкім відамі птушак і звяроў. Рашэннем аблвыканкаму на запаведнай тэрыторіі забаронена секчы лес, праводзіць мэліярацыю, дзібываць торф. Агульная плошча асабліва ахоўных тэрыторый складае ў Прынамоніі больш як 260 тысяч гектараў, альбо 10% тэрыторыі вобласці.

У Крымে ад сутыкнення з яхтай загінуў беларус

У акваторыі крымскага гораду Алушта беларус на водным матацыклі сутыкнуўся з яхтай. На вялікай хуткасці скутэр «Яхма» не паспей вырэзіць і ўрэзаяўся ў борт прыватнай яхты «Анжаліка». 26-гадовы юнак, жыхар Менску, які кіраваў гідраматацыклам, ад атрыманых траўмай загінуў на месцы.

Малады чалавек перад гэтым выпіваў на беразе з сваім сябром. Затым хлопцы ўзілі на пракат скутэр і зладзілі «гонкі».

Сябра загінулага ўратаваўся дзвівам: за некалькіх імгненняў да ўдару ён на павароце зваліўся ў воду.

У ЗША загінула беларуская студэнтка

У горадзе Скарбара (штат Мэн) на сцяне будынку Dunstan Schoolhouse Restaurant вялікім літарам было напісаны «Svetlana». Супрацоўнікі хадзілі, прышлішы жалобныя стужкі.

Ля ўваходу ў рэстарацыю ляжалі кветкі, паветраныя шарыкі і плюшавыя цацкі. На дошцы аб'яваў вісела фота сымпатычнай дзяўчыны і паведамленыне пра яе трагічную гібелль. 18-гадовая Святлана Аўсічык прыехала ў

ЗША на пачатку лета па праграме моладзевых абменаў. Разам яшчэ з чатырма беларускімі студэнтамі ён накіравалі на сэзонную працу ў рэстарацыю хуткага харчавання.

З ліпені, калі яна ехала на ровары, яе збіў аўтамабіль. За рулём быў 20-гадовы Пітэр Хуарэс (Peter Juarez). Дзяўчыну тэрмінова даставілі ў місцоўшчыну, дзе яна памерла праз тыдзень.

Паліцыя вывучае аbstавіны трагедыі. Прычына наезду аўтамабіля Пітэра Хуарэса на Святлану Аўсічык пакуль ня высьветлена. Гэта могуць быць наркотыкі, алькаголь або перавышеная хуткасць.

Нікай расейскай души не існуе

Пра гэта сведчыць дасьледаванне Тартускага ўніверсітэту. Навукоўцы высьветлілі, што стэрэатып унікальнага расейскага чалавека — такі ж міф, як і «расейскі дух», і «асаблівыя характеристары» (г.зв. «особенная стать»).

Падчас дасьледавання

былі аптыканы 11 000 расейцаў і атрыманыя звесткі, што расейскі чалавек, як на генетычным, так і асобасным узроўні, вельмі падобны на іншых народнасці съвету.

«Мне здаецца, што ў палітычным аспекте гэта важна, — кажа прафэсар Юры Альпік.

Напрыклад, апраўдаўца

якуюсці палітычную

сystэму тым, што такі

расейскі народ ці што

дэмакратыя ды іншыя

празадкінія

каштоўнасці яму

супрацьпаказаныя, —

চистая дэмагогія.

Просты, рэальны

расейскі чалавек, якога

цэнціць, нічым не

адрозніваеца ні ад

латыша, ні ад эстонца, ні

ад людзей іншай

нацыянальнасці», —

кажа прафэсар Альпік.

У Вільні аблавы на «чорных» экскурсаводаў

Нядыўна гарадзкія ўлады разам з віленскім інфармацыйна-турыстычным цэнтрам зладзілі сапраўдную аблаву на нетутэйшых экскурсаводаў.

Паўтары гадзіны чыноўнікі з грамадзкай паліцыйнай цікавалі за турыстамі ля Касцёлу съвятых Пятра і Паўла. За гэты час прайшло 12 арганізаваных груп, паведамленыя

пераважна — палякаў. У кожнага груповога гіда пралярльшчыкі спраўджвалі дакументы і глядзелі, ці мае той адмысловасць пасьведчаньне. У Літве экскурсавод — прафесія, вызначаная Законам аб турызме. Трох гідаў (2 палякі і літоўка) з 12-ці анякія пасьведчаньне на мелі, дык іх строга папярэдзілі ўзнаёміці з законам.

Капуцын-металіст

Апрануты ў традыцыйную карычневую адзежу і сандалі, падперазаны вяроўкай, 62-гадовы брат Чэзарэ Баніцы не падобны да звычайнага выкананія музыкі ў стылі хві-метал. Аднак калі музыкі вакол яго бяруць першыя акорды, сівы доўгабароды манах з ордену капуцынай місіянэр у Кот-Д'Івуар,

пераўласаблянецца і

пачынае трэсці галавой, выкрыкаючы ў мікрофон слова пра алькаголь, секс, тытунь і жыццё ў цэлым.

Называючы сябе «сыпеваком-прапаведнікам», Баніцы ў чэрвені стаў адным з хэлайнэрў

італьянская фэстываль цяжкай музыкі «Богі металу», дзе ён выступаў са сваім групай Fratello Metallo побач з Iron Maiden.

«Гадоў 14—15 таму я трапіў на канцэрт гурту Metallica і закахаўся ў хві-метал, калі адчую яго энэргетыку, — кажа Баніцы. — Я лічу хві-метал самай энэргічнай, самай жывой музыкай».

У чэрвені лэбл Tge Accordi Records выпусціў другі мэталічны альбом манаха пад назвай Misteri, створаны пад упрыгожваннем творчысці групы італьянак, якія спяваваюць пра Панну Марыю.

У Зымбабвэ скончылася палера, каб друкаваць гроши

Інфляцыя ў эканоміцы краіны дасягнула 2,2 млн працэнтаў, паведамляе Цэнтральны банк краіны. Ніколі яшчэ з моманту сканчэння Другой сусветнай ніводная эканоміка свету не фіксавала настолькі значнага ўзроўню інфляцыі.

У Зымбабвэ скончылася палера, каб друкаваць на ёй гроши, пасля таго, як Эўрасануз у рамках санкцыйнай у дачыненіні да рэжыму Мугабэ забараніў нямецкай кампаніі друкаваць грошавыя купюры. Летасць гіпэрінфляцыя прывяла да звялішэння банкноты ў 1 мільён зымбабвійскіх доляраў, затым — 500-мільённай купюре.

Паводле рады «Свабода», BelaPAN, «Віязда», novonews.lv, mykursk.ru, ont.by, fightclub.by, kurier.lt, Bi-Bi-Ci

Лошыца дзеліць лёс беларускай культуры

150 чалавек узялі ўдзел у акцыі ў абарону Лошыцкага парку, што адбылася вечарам 21 ліпеня ў Менску.

Прычынай правядзення акцыі стаў сан-кцыянаваны гарадзкімі ўладамі начатак земляных і будаўнічых работ на тэрыторыі старажытнага парку.

«Мы павінны зьдзівіць сваіх унукоў садам, якому 100 гадоў, — заяўляла на імправізаваным мітынгу адна з арганізатаў акцыі мастачка Ніка Сандрас.

Усе работы, што вядуцца цяпер у парку, павінны быць замарожаны. Мы павінны думаш, што рабіць для таго, каб парк, начатак якога быў закладзены ў XVI стагодзіці, быў захаваны для наших нашчадкаў. Сённяшнняя акцыя — гэта першы штуршок да таго, каб захаваць Лошыцу».

Паводле словаў спін. Сандрас, праз два

тыдні ў парку плянуецца правесці мас-ташкі пленэр, уздельнікі якога будуть маляваць прыгожыя кутоў Лошыцы.

Прысутныя прынялі адозду да кіраўніцтва Менгарыканкаму, у якой выказаная занепакоінасьць начаткам работ па рэканструкцыі парку.

«Ні будаўнікі, ні адміністрацыя парку ня могуць паказаць план рэканструкцыі. Разам з тым, бяскоіса цыркулюючы чуткі аб тым, што парк будзе ператвораны ў забуйлівую зону», — гаворыцца ў адозве.

Уздельнікі акцыі запатрабавалі апублікаўці ў СМІ плян рэканструкцыі парку, правесці грамадскую дыскусію з узделам спэциялісту — эколагу і гісторыку, а таксама прынесьці на час аблеркаванняння ўсе работы ў Лошыцы.

Акцыя доўжылася прыблізна гадзіну.

Паводле інфармаціі старшыні Беларускага добраахвотнага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры Антона Астаповіча, плян рэканструкцыі прадугледжвае поўную змену ландшафту старажытнага парку. У прыватнасці, ад вілікага пладовага саду застанецца толькі невялікая частка.

Цэнтрам Лошыцкага сядзібна-парковага комплексу XVIII—XIX стст. на паўднёвай ускраіне Менску, на месцы суток рэк

Мастачка Ніка Сандрас.

Свіслач і Лошыца, зьяўляючыся лошыцкі сядзібны дом. Сядзіба стаіць на грабні абалоннай тэррасы, мае аснамэтрычную абелёма-прасторавую кампазыцыю, складаеца з драўлянага аднапавярховага і прыбудаванага да яго цаглянага двухпавярховага абелёма. У дэкараратыўным афармленні фасадаў выкарыстаўніца драўлянага разнага дэталей, у тым ліку слупы галоўнага ўваходу, аконных шалёўкі і карнізных паясіяў. У інтэр'еры захаваліся ляпніны дэталей, абліцоўка сценеў дубовымі панэлямі і каліровая кафля. У пісъмовых крыніцах першай згадкі аб лошыцкім сядзібным дому датуецца канцом XVI — начаткам XVII стст. Гэты дом у свой час наведвалі многія дзеячы беларускай культуры, у тым ліку Вінцэнт Дунін-Марцінкевіч.

Сяргей Пульша, БелАПАН

Ну як дзеціям бяз Лошыцы?

Шклойскі афорт

Беларускі відэацэнтар наладзіў прэм'еру дакумэнтальнай стужкі Юр'я Цьвяткова «Шклойскі афорт» пра самага знакамітага авантурніка Магілёўшчыны. Піша Андрэй Расінскі.

Сямёна Зорыча — адна з найпакавейшых фігураў XVIII ст. Фаварыт Кацярыны II — які адкрыў у падорынам иму Шклове свой знакаміты тэатр, заснаваў кадэцкі корпус і некалькі мануфактур. Дзякуючы Зорычу Шклой у кароткі час стаўся кариёжнай сталіцай Эўропы і балетным раесм.

«Шклойскі афорт» Цьвяткова — гэта замілавальнае барока і ракако, пышноточны карункі і пышна-чыронія шаты. Цьвяткоў — аўтар відомай кіна-казкі «Марынка, Янка і тайна каралеўскага замку» і музычнай камэдыі з «Песніярамі» «Ясь і Яніна», што былі жорстка аблаліяныя крытыкамі. Але кічавы стыль Цьвяткова, дасюль не ацэнены належным чынам, праста квітнеш ў карыне пра авантурніка — і прыносяць незапраграваную асалоду. Зоя Белаахвосцік чытае тэкст у шырокім строі імпэра-

тарской фрэйліны, фальбончыкі, стужачкі, жабо на шнурку Зорыча...

Вынаходкай карункі сталіся ўспаміны Джорджа Зорыча — пра-пра-... прадзянука Сямёна Зорыча, які жыве ў Злучаных Штатах і жыцьцё прысыяць танцу. А заўгагі Валянціна Елізар'ева пра вытокі беларускага балету выгодна ўдакладняюць «Шклойскі афорт».

Шклойскі афорт (Шкловскі афорт)

Беларусь, 2008, каляровы, 27 хв.

Вытворчыць: Беларускі відэацэнтар

Рэжысёр: Юры Цьвяткоў, паводле сценару Юр'я Цьвяткова і Уладзімера Мехава

Жанр: Дакумэнтальны афорт

Адзнака: 5 (з 10)

Пленэр на радзіме Быкаў

20 ліпеня ў Бычках Вушацкага раёну адкрыўся XVII Драздовіцкі мастацкі пленэр. Да ўдзелу запрошаны 20 мастакоў, а таксама Рыгор Барадулін, бард Георгі Станкевіч. У рамках творчай акцыі пройдуть сустэречы зь сястры пісменнініка Валянцінай Быкавай, выстава твораў, напісаных падчас пленэру, які будзе доўжыцца да 30 ліпеня.

Адчыніцца Новы драматычны тэатр

Тэатральны сезон Новы драматычны тэатр (раней зваўся «ДЗЕ-Я?») пачніс з ўласным памішкаваннем. Рэканструкцыя будынку былога кінатэатру «Радзіма», што на вул. Чайкінай, набліжаєца да завяршэння. Цяпер тут уціпляюць сцены і рамантуюць глядаццю залю на 200 месцаў. У тэатры з'явіліся дзве шатні, зімовы сад, кавярня для актораў і гледачоў. Сезон можа пачацца краіху пазней, чым звычайна — у

кастрыйніку альбо сінэжні.

Пачынаецца рэканструкцыя Вітаутавага замку

У сярэдзіне жніўня ўязжаная вежа Старога замку ў Горадні з'біраючы зачыніць на рэканструкцыю. Аднак зачыніца для наведнікаў замак ня будзе. Рэканструкцыя будзе зроблена паводле праекту, падрыхтаванага пад кіраўніцтвам дырэктара УП «Інстытут Горадніграамадзянпраект» Уладзімера Дзяшка.

У Юр'евічах будзе музей

Мінкульт ўзгледніў праект стварэння музею пад адкрытым небам — стаянкі першабытнага чалавека ў Юр'евічах Калінікавіцкага раёна. Узрост тae стаянкі — прыкладна 26,5 тыс. гадоў. Адной з найбольш сэнсацийных знаходак археолягіяў там стала галава маманта з буйнім, якая захавалася цалкам. Добраўпарадкаваная тэрыторыя месца стаянкі, збудаваная лесвіця на ўзорак, дзе будзе

знаходзіцца назіральня пляцоўка. Экспазіцыя жыльля першабытнага чалавека размесьціцца ў разрэзе ўзгорку, дзе праводзіліся раскопкі. Ужо падрыхтаваныя канцепцыя музэю й экспазіцыйныя плян. Музэй будзе ўяўляць дзве майстэрні: па апрацоўцы кременю і майстэрні першабытнага мастака. Плнінуща ўстанавіць тры фігуры — мужчыны-палаўчага, жанчыны, якая ачышчае шкруу, і дзіцяці, якое паліць вогнішча.

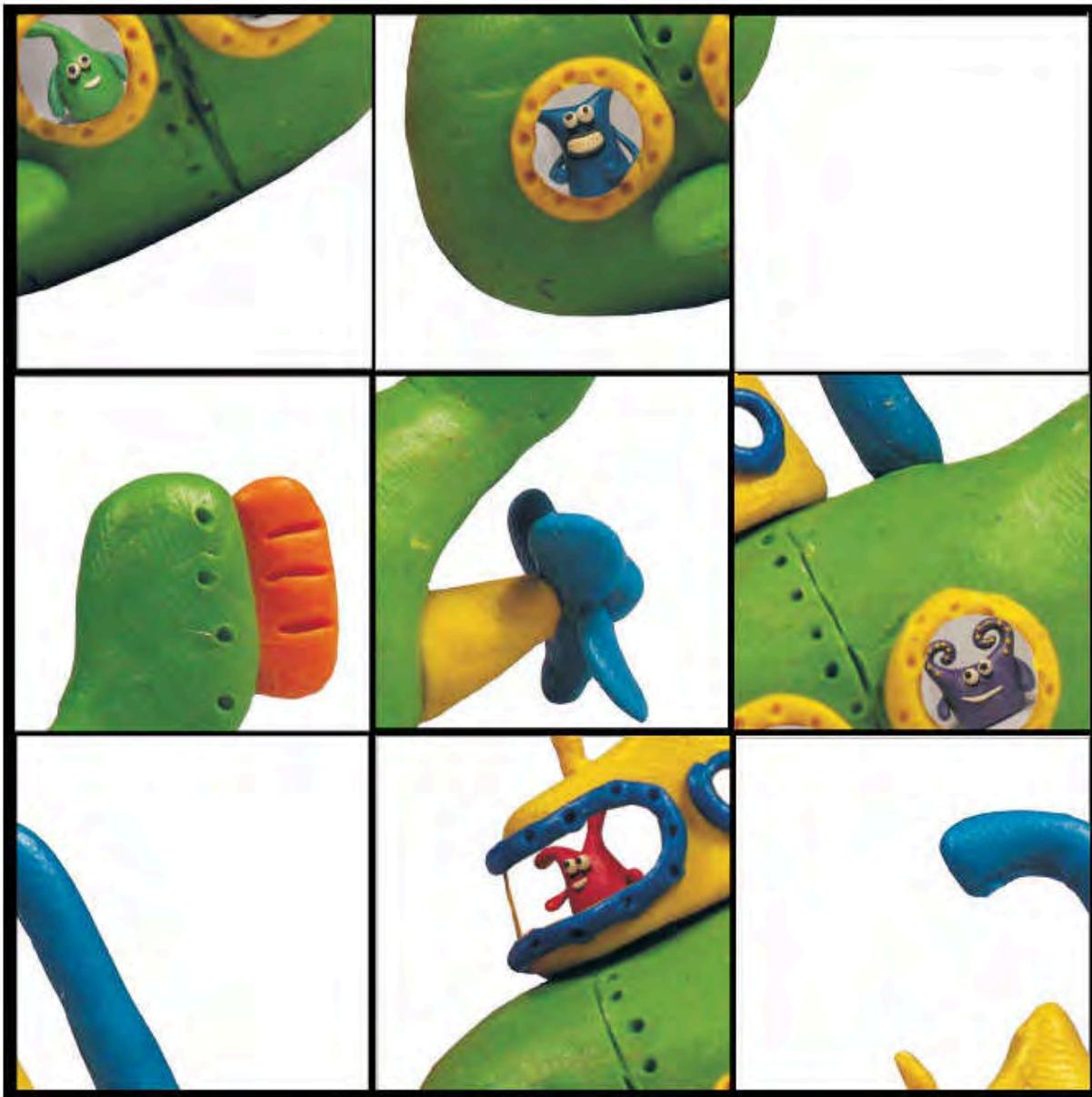
Трагічна загінуў Валер Місюк

У свой 31 дзень народзіна трагічна загінуў віленскі беларус Валер Місюк, намеснік старшыні Віленскага таварыства беларускай культуры. Трагедыя адбылася ў вёсцы на Мядзельшчыне, адкуль паходзілі ягоныя бацькі. Валер Місюка забіла токам у лазні. Па горкай іроніі лёсу Місюк доўгі час працаў на Вільні інжынерам-электрыкам.

СМ; рэдакцёры «Рэспублікі»,
БелАПАН, БЕЛТА

Выраж простакутнікі і складзі зь іх карцінку!

Лукаш — складанка

Катя Тоника

КАНЦЭРТЫ

Крама

7 жніўня ў «Графіці» (ав. Калініна, 16) а 20-
канцэрт «Крамы». Т.: (029)
671-58-65, (029) 254-49-
09

9—10 жніўня. Украіна. Львоў. Be Free

Хэдлайнёры фэстывалю: «Крама», ULIS, Neuro Dubel, T-Love (Польшча), «Тартак» (Украіна). Дабраца можна пасажырскім цягнікам С.-Пецярбург — Львоў (адпраўленне з Менску 2.24, прыбыцьцё ў Львоў 15.19, штодзённы), Менск — Івана-Франкоўск (адпраўленне 15.47, прыбыцьцё ў Львоў 9-га жніўня а 4.54 (права дзень) альбо зўтобусамі ці электрычкамі зь Берасцю.

14—17 жніўня. Літва. Нарвілішкі. Be2gether

Выступаючыя: Groove Armada, Fool's Garden, Infected Mushroom.

OSIMIRA, Mauzer і іншыя. Для грамадзянаў Беларусі пры наяўнасці квітка на фэст аднаразовая віза ў Літву будзе выдавацца бісплатна, але ў адпаведнасці з усімі правіламі выдачы візэў. Квіткі можна набыць праз сецывіа:

ВЫСТАВЫ

«Усё для яе!»

Да 1 жніўня ў **ZHNYTA PhotoGallery** (кінатэатар «Цэнтральны, пр. Незалежнасці, 13) працуе выставка вясельнай фатаграфіі «Усё для яе».

Не Аб'ектыўная рэальнасць

У галерэі «Свет фота» (Прытыцкага, 10) да 1 жніўня працуе фотавыставка «Не Аб'ектыўная рэальнасць». Гэта супольны праект двух фатографаў з Тальця (Расея) — Натальлі Даюкавай і Алега Тарасава. Усе працы зіньткі на камп'ютар-абскурку. Першое фата такой камп'ютера было зробленое яшчэ пры канцы 19 ста-

годзідзя, але багата хто й да сёняння, пэўна, ня ведае пра такі цікавы спосаб адлюстраўвання реальнасці.

Гараджане

Да 31 жніўня ў галерэі візуальных мастацтваў **Nova** (Веры Харужай, 16) працуе выніковая выставка Другога рэспубліканскага фатаконкурсу «Менскія фатаграфіі. Гараджане».

Выцінанка

У Мастацкім музее працоўшчыца выстава «...Карагодзі, съявалі...» Вячаслава Дубінкі. На ёй можна убачыць мастацкую сюжэтную выцінанку і ручнікі, выкананыя ў тэхніцы выцінанкі.

Члпік у Шчамялёва

У галерэі Шчамялёва (пр. Ракасоўская, 49) працуе выставка твораў Міхаля Члпіка, прысьвечаная Дню гораду «Мой Менск». Члпік тварыў у розных жанрах станковага жывапісу, а таксама ў аўкаралі, графіцы да плякаце. Ягоныя пастэлі захоўваюцца ў многіх мас-

тацкіх калекцыях за межамі Беларусі. У свой час Міхал Члпік праславіўся сярод тэатралаў як аўтар сцэнаграфіі да опэры «Вэртер» Жуля Маснэ.

Схавалі ад рэвалюцыі

У Музэі гісторыі і культуры Беларусі ўпершыню экспануеца «менскі скарб» — унікальны збор срэбных предметаў чатырох стагодзьдзяў. Місы, імпразатараў, скрынечкі кінзейны, георгіеўскія крэзы, ажурныя вазы і падсвіечнікі — усяго 547 рэчак, створаных майстрамі заходнесўрэйскай і расейскай школай. Скарб быў знойдзены пры правядзенні будаўнічых работай на пешаходнай вуліцы Валадарскага і Ўрыцкага ў сталіцы 4 жніўня 1988 года. Хутчэй за ёсё, скарбы былі зарыты ў замкнёныя пасылкі рэвалюцыйных падзеяў 1917 году.

ТЭАТРЫ

Купалаўскі тэатар
30 (ср), 31 (чи) — «Ядвіга» (дэктэктыўная гітарычна

КІНО НА ВЫХОДНЫ

Страшная казка для непаслухмянага чорта

Хэлбай II: Залатая армія (Hellboy II: The Golden Army) ЗША, 2008, каліяровы, 108 хв.

Рэжысёр: Гильерма Дэль Тора

Ролі выканоўцаў: Рон Пэрлман, Сэльма Блэр, Даг Джонс, Джэфры Тэмбар, Люк Гос, Ганна Ўолтан, Джон Герт

Жанр: Фантазійны комікс-прыгоды паводле сцэнару Гильерма Дэль Торы і па персанажах коміксу Майка Мінъель

Адзнака: 9 (з 10)

Хісткі мір, які існаваў паміж старажытнымі пачварамі і съетватам людзей парушаны. Цёмныя прыны Нууда зібраеща абрудзіць Залатую армію, якая калісці ледзьве на зынічыла чалавечства. На шляху сілуэту зла становіца калірныты чорт з падліпленымі рагамі — і ягоныя сабры ўзоры паранармальных зывяў...

Мэксіканскі візянер Гильерма Дэль Тора пераўыйшоў сам сябе. Калі першы «Хэлбай» быў ударным коміксам з дасыцілымі персанажамі, то «Залатая армія», акрамя ётаго — візуальная раскоша сама по сабе, які нагадвае найлепшыя творы Гоі ды Босха.

Дэль Тора скарыстаўся фантазійнай напрацоўкай «Уладара пярсыченка» і «Гары Потэрэ» — але надае ім цікавым арыгінальнае тлумачанье. Кашмары адзначаюцца гумарам, звыродзствы — неймавернай пекнотай.

Падзея запалы дождж над старажытнымі царствамі, якому накана-вана памерці; пётэць ў безнадзеіным фэхтавальнім танцы белатвары прынцы — і назаду жыдзе засынае Залатая армія, пераможаная ачалавечнымі чортамі.

Андрэй Расінскі

